

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVI. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1974. DECEMBER 19.

A TARTALOMBÓL

- Három évig volt az egyetem KISZ-titkára
- Szakképzésünk jövőjéről
- Öröm az örömben
- Beszámoló taggyűlések
- A Végh Antal legenda
- Intézkedések az ifjúsági parlamentben
- Titoklesőben

Kongresszus előtt

Irányelvek

Az érettségi tájáról egyik emlékem, s bizonyára másoknak is: ahogy az akkori X. kongresszus irányelveit majd határozatait olvastuk. Bevallom, s bevallhatnák sokan mások is, hogy ebben az édeklődésben nem a kíváncsiság, a politikai érdeklődés játszotta a döntő szerepet. Volt egy enél sokkal prózaibb ok: hátha kérdezik a felvételnél. Számomra és sokak számára tananyag volt tehát. Elolvastam, több közöm nem volt hozzá. Nem voltam, nem voltunk mi sem ellene, se mellette. Meghallgattuk, elolvastuk. De egyre jól emlékszem, s emlékeznek biztos mások is: amit talán úgy mondhatnék, látszott, hogy ezek az irányelvek nem rólunk, hanem nekünk szóltak, jobban mondva nemcsak rólunk, hanem továbblépve, már nekünk. Mondom ez volt akkor. Azóta eltelt négy év. Ezek az évek formáltak sokunkat igazában politizáló, világ-nézetileg többé-kevésbé felnőtt emberré. Másképpen látom, s gondolom, látják ma jó néhányan a dolgokat. Nem is másképpen, talán inkább jobban.

Sokszor elhangzik és néha nem is alaptalanul, hogy mi, azaz a fiatalok a partvonalról nézzük, hogy mi folyik a pátyán. A szemlélő szerepére vagyunk kárhóztatva. Mondják erre sokan: mindig több a néző, mint a játékos. A néző mit csinálhat? Kommentálhatja a játékot. Lehet mellette és ellene szólni, csak beleszólni nem. Megmutatták, már a nyugati diákmozgalmak is, nem az a lényeg, hogy ellene szólni lehessen, de beleszólni legyen szabad! És itt a lényeg. Itt kell látni és láttatni, és mindig újból és újból bizonyítani a két társadalom közti különbséget. És itt nyújt a mi rendszerünk többet, bármely polgári demokráciánál. Ez a hétköznapiak mindennapi „beleszólása” a másfajta demokráciába.

Igy lehet szertefoszlítani az előbbi felületen ítételeket szülő téveszméket, és ez a légkör öli meg az álforradalmi szerepjátékok maradványait, s mutathatja meg az emögötti levő nyers valóságot: a végiggondoltság hiányát, a következetlenséget, sőt nemegyszer a butaságot is! Az irányelvek megjelenése, csakúgy, mint négy évvel ezelőt: a demokratizmus kihívása. Felelős majdnem két évtized folyamatos munkájával alátámasztott dokumentum. A demokrácia kézzelfogható bizonyítéka, nem propagandisztikus szövegek gyűjteménye, hanem munkaprogram objektívizálásában mozgósítható. Ahogy ezt a párt munkatársai meg kívánja.

Az irányelvek „nyílt és széles körű megvitatásra” készültek. Kéne bekezdés foglalkozik a szocialista demokrácia kérdéseivel. A demokráciához persze demokraták is kellene. Demokratának pedig nem születik az ember, hanem azzá válik, nevelődik. Ehhez pedig a legjobb iskola, a fentebb idézett szavak megvalósítása. Még egyszer: „nyílt és széles körű megvitatás”. Az irányelvek helyességét nem az fogja bizonyítani: hányan tapsolnak, hanem hogy hányan szólnak bele.

Vegyük sorba még egyszer: a sorok rólunk szólnak, ennél több, ha nekünk szólnak, s még több, ha értünk. Pontosan és tervszerűen.

Marschall Miklós

Új KISZ-titkár az egyetemen

Az egyetemi pártbizottság jóváhagyott javaslata alapján az egyetemi KISZ-bizottság december 13-i ülésén egyhangú szavazással megválasztotta az egyetemi KISZ-bizottság titkárának Veres Pált.

Veres Pál 1974-ben végzett egyetemünk tanári A szakán. Ezt követően a politikai gazdaságtan tanszék gyakornoka lett. A KISZ-bizottságnak tagja, korábban négy éven keresztül a KISZ VB szervező titkára volt.

Eredményes, jó munkát, sok sikert kívánunk Veres Pálnak, KISZ-bizottságunk új titkárának.

Szimpozion a Makarenkóban

Modern polgári érték-, ár- és jövedelemeloszlási elméletek

Nemzetközi tudományos szimpozion színhelye volt december 3-5 között a Makarenko utcai épület színházterme. A tanácskozás témája, a „Modern polgári érték-, ár- és jövedelemeloszlási elméletek”, egyike azon fontos közgazdaságtani területeknek, amelyek kutatásában a szocialista országok tudományos akadémiái évek óta szoros együttműködnek.

A modern polgári közgazdaságtani elméletek bírálatával foglalkozó nemzetközi tudós-bizottság már 1959 óta tart 3-4 évenként rendszeresen kongresszusokat, ahol a problémakör a maga teljességében áll a vizsgálat központjában. Mivel ezeken a konferenciákon a résztvevők és a témák sokan-nem teszi lehetővé alkotó vita kibontakozását, felmerült egy-egy ilyen részkerécsét mélységében elemző szimpozion rendezésének gondolata.

Egyetemünk, s azon belül az elméleti-történeti tanszék számára különös megtiszteltetést jelentett, hogy az MTA megbízásából magára vállalhatta az első ilyen, kísérleti jellegű tanácskozás megszervezését.

A vitainítót előadást dr. Mátyás Antal tartotta, s ebben

összefoglaló kritikáját adta a tökéletes verseny esetére vonatkozó modern tőkés érték-, ár- és jövedelemeloszlási teóriáknak. A baráti országokból érkezett 15 delegátus hozzájárulása elsősorban a piaci formákkal és az időtényezővel kapcsolatos kutatások eredményeivel egészítették ki a bevezetőt. Hazai részről Mátyás elvtárs mellett a küldöttség tagjai voltak Kallós elvtársnő, valamint Szigeti, Gönczöl és Hoch elvtársak.

A szimpozion értékét jelentősen emelte az, hogy a nyugati elméletek tartalmas, konkrét bírálatát és válságának kimutatását mellett felhívta a figyelmet azok egyes olyan pontjaira, amelyekből a szocialista közgazdaságtan is tanulságot nyerhet.

Az összejuvétel második feladata a tanácskozások további ütemtervének összeállítására volt. A kutatók megegyeztek abban, hogy 1980-ig 5 alkalommal cserélik ki véleményüket egy-egy aktuális tudományos kérdéstről. Legközelebb 1975-ben Halléban Adam Smith közgazdaságtani nézeteit veszik bonckés alá.

Szüles

Egyéni foglalkozás, kollektív munka

Az elmúlt tanév végén az egyetemi tanács és a pártbizottság együttes ülésén tárgyalta az egyetemünkön tanuló fizikai dolgozók gyermekeinek helyzetéről készült elemző anyagot, mely intézkedési tervet is tartalmaz. E félév folyamán a tanszékek is foglalkoztak a témával, az adott szakon jelentkező speciális problémákra, konkrét, gyakorlati tennivalókra koncentráva elsősorban. Két tanszéken (külker-, agrár) kértünk erről tájékoztatást.

HUSZAR ERNŐ (TANSZÉKVEZETŐ) ÉS SOMOGYI ÁRPÁDNÉ (TANSZÉKI PÁRTCSOPORTVEZETŐ) — KÜLKERESKEDELMI TANSZÉK.

Tanszéki pártcsoporthúléson a hallgatói pártcsoporthúléseben vitattuk meg a munkás-paraszt származású hallgatók segítségére vonatkozó teendőket. Az egyetemi tanács és pártbizottság ülésének anyagát nagyon megalapozott sokoldalú és árnyalt elemzéseként értékeltük, következtéseinket is ennek szellemében vontuk le. Miután ez a kérdéskör egyetemi közügynek tekintendő, rendkívül fontosnak tartjuk az egyetem egyes szerveiben, egységeiben folyó

ilyen irányú munka összehangolását, a feladatok pontos meghatározását, és az információcserét, hogy mindenki tudja, mit tesznek máshol ez ügyben.

Ami a konkrét tanszéki helyzetet illeti, nálunk évek óta alacsonyabb a munkás-paraszt származású hallgatók aránya az amúgy sem magas egyetemi átlagnál. Ennek okairól egyelőre csak feltételezéseink vannak. Az egyik ok minden bizonnyal a nyelv. A másik feltehetően az, hogy a külkereskedelmi szakra évek óta nagy a túljelentkezés, nagy a válogatási lehetőség, így a kevésbé eredményes hallgatók (köztük nyilván fizikai dolgozók gyermekei) nem jutottak be a szakra.

A probléma gyökerét abban látjuk, hogy általában viszonylag kevés munkás-paraszt származású hallgató jelentkeznek egyetemünkre, így a szakon sem lehet nagy az arányuk. Így amellet, hogy a szak propagandáját javítani igyekszünk, az I. évesek körében, egy határozottabb beiskolázási program feladataiból is kivennénk részünket. Nagyon életrevalónak tartjuk azt a tervet, hogy a nyelvi intézet bizottságon intenzív nyelvtan-

(Folytatás a 3. oldalon)

Ezzel a számunkkal búcsúzunk az óévtől.

Legközelebb 1975. január 30-án jelentkezzünk,

az új év első számával.

Mindenkinek kellemes ünnepeket,

boldog újévet kívánunk!

a SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

Új közgazdák eskütele

(Fotó: Eszes)

Három évig volt az egyetem KISZ-titkára

HÍREK

Öntudat Fotó: Vas Kálmán

Ördögi köreink

Zimányi Zoltánnak a legutóbbi Közgazdászban megjelent „Soltvadkert és Vietnam” című cikkét több állásfoglalásában is vitathatónak találtam. Főleg általános következtetéseivel kapcsolatban kívánok véleményt nyilvánítani, bár az idézett konkrét esemény Z. Z. általi értékelése is problémás számomra. Annál is inkább meglepett a cikkíró véleménye, mert részt vettem az ominózus „Oktrojálási akcióban” csak éppen úgy érzem, Z. nem a legjobb aprópót választotta általánosításai kiinduló pontjával.

Oktrojálásról, erőszakról

ugyanis szó sem volt, az említett esetben. Az egyetemi KISZ-végrehajtóbizottság azt a javaslatot terjesztette az alapszervezetek elé, hogy az általuk keresett pénz 50 százalékát — ha jónak látják — ajánlják fel egy Vietnamban építendő szakmunkásképző iskolára, valamint egyetemünk KISZ-szervezete költségeihez való hozzájárulásként, hangsúlyozom: ha jónak látják; a döntési jog tehát kizárólagosan és teljeseen az alapszervezetek kezében adatott. Semmiféle „megtorló intézkedés”, elmarasztalás nem érvényesült azokkal szemben akik nem 50, hanem csupán 40 vagy ennél kevesebb százalékot vagy esetleg semmit sem ajánlottak fel.

Másrészt viszont — mint mindenkinek — a kari KISZ-vezetőknek is joguk van és lehetőségük van véleményüket nyilvánítani, sőt véleményükkel befolyásolni egy alapszervezet tagjainak hozzáállását. Főleg akkor, ha az alapszervezet maga hívja meg a vezetőket.

Engem azonban inkább Z. másik megállapítása igaz — az irás alapjogi és amelyre „ifjúsági szervezeteink gyengeségének munkáját érintő érdekeltenségnak, passzivitásnak” a gyökereit kutatva bukkant a cikk írója. E tüneteknek alapvető okaként a cikkben a vezetők és vezetettek két ellentétes pólusra való szétválása szerepel, valamint deformálódtak a kapcsolatok, melyben a KISZ-vezetők a felülről jövő utasításoknak az alapszervezetekhez való továbbítoívá, utóbbiak pedig ezeknek a rájuk erőszakolt, túlik idegen felső „parancsoknak” tehetetlen végrehajtóivá degradálódnak.

Nos, úgy érzem, nem hatolt elég mélyre Z.

gyökerek után kutató

Írója, pedig ha tovább munkálkodik egy kicsit valóban eljut a bajok eredetéhez. KISZ-szervezetünk egész mozgalmi sorsa ugyanis véleményem szerint az alapszervezetekben dől el, tagjainak elvei és eszméi hordozóinak lelkeségén vagy érdekeltenségén, politikai hozzáállásán, aktivitásán vagy bezárkózó, elforduló magatartásán múlik. Nincs az az — Z. szavaival élve — „idegen funkcionárius” had, amely letörhetné, megbéníthatná az alapszervezetekben folyó önálló kezdeményezéssel teli pezsgő és politikai KISZ-életet, ha van ilyen. Hiszen, ha ezt tenné, jogosan sodorná el az alulról jövő mozgalom dinamizmusa

ereje. Az ilyen akciókat megbénító vezetés saját tettével bizonyítaná felesleges, sőt káros voltát. De megfordítva is igaz: nincs az a koncepciózus, ötletes, energikus és tapasztalt vezető gárda, amely mozgalmat tud teremteni akkor, ha nem támaszkodhat a KISZ-alapszervezetek aktivitására, kezdeményező erejére. Ha ez hiányzik, akkor valóban tehetetlen vergődés csupán a vezető munkája és a KISZ-tagok számára kellemetlen, felülről jövő utasítások szerint jelennek meg azok az erőfeszítések, amelyek valamelyes mozgás, szervezeti élet megteremtésére irányulnak. A hangsúly tehát az alapszervezeteken van, a két pólus egymásra hatásában ők a meghatározók — elismerve természetesen, hogy a vezetők munkája egyrészt függvénye a KISZ-tagság aktivitásának, másrészt viszont vissza is hat arra.

Z. e két mozzanatról csak az utóbbit vette észre és ezt is meglehetősen egyszólamúan kezelte. Ezt tartom

írása fő hiányosságának.

De van egy másik kifogásom is. A felvetett problémákra ugyanis mások is foglalkoznak, nálá jóval alaposabban és eredményesebben, ami nem is csoda, hiszen átfogóbban és mélyebben ismerik szervezeteink gondjait. A KISZ KB-nak a mozgalmi évről, az alapszervezeti és egyéni vállalkások rendszeréről, éves tagkönyveséről hozott határozatára gondolok. Ezen irányelvek célja éppen az, hogy inspirálja és támogassa, vagy ha kell, akár kikényszerítse az alapszervezetek önálló mozgalmi kezdeményezését. A vezetők fő feladatát pedig az alapszervezeti munka segítése, támogatásában és ellenőrzésében jelöli meg.

Ugyhogyl Z.-től elsősorban nem is azt kérem számon, hogy nem értett rá a valódi okokra és problémákra, hanem inkább azon csodálkozom: hogy kerülhetne el figyelmét ez a — nagyon is téma — vágó határozat.

Z. — úgy látszik — kihagyta ezt a lépést, és így, sajnos, még mindig „ördögi körben” forgódnak akkor amikor alapszervezeteink többsége — nem is sikertelenül — megpróbálja kihasználni a határozatban nyújtotta lehetőségeket és a vezetőkkel együtt — Z. receptje szerint — valóban a „közös álláspontra kiizzadásán keresztül” aktívabb, politikussabb KISZ-életet kíván teremteni.

Z. jóakarátát, segítőkészségét nem vonom kétségbe. De ha valóban segít szándékkal kíván közeledni ezekhez a bonyolult problémákhoz, feltétlenül több figyelemmel, meg-alapozottabb közelítéssel „ki-izzadt” véleményt várak tőle. A birtokolt és őrzött, de rosszul terjesztett igazság — ugyanis valóban — nem jó politika. A széles körben terjesztett, de felszínen mozgó, nem eléggé átgondolt és ezáltal legfeljebb negyedígazság-értékű véleményem azonban még kevésbé.

Greskovits Béla

Szerkesztőségünknek kifogásai vannak a cikk tartalmát, érveit, módszereit, stílusát illetően is — a vizsgaidőszak után Jan. 30-i számunkban mindenképpen visszatérünk a témára.

Mint arról legutóbbi számunkban hírt adtunk, Németh Györgyöt — saját kérésére — felmentették egyetemi KISZ-titkári funkciója alól. Az ok, ami miatt Németh György felmentését kérte, egy szakmai, politikai továbbfejlődését egyaránt elősegítő lehetőség a IX. kerületi pártbizottság apparátusában gazdaságpolitikai területen végzendő munkára. Így, hat év után Németh György megvált az egyetemről.

Amikor az ember befejezi egy adott munka-területen a tevékenységét, önkéntelenül is áttekint, értékel, összegezi az ott végzett munkáját, mintegy számadást készít magának.

— Negyedéves voltam, 1971 szeptemberében, amikor megválasztottak az egyetemi KISZ-bizottság titkárának. Azt megelőzően a kereskedelmi kar titkára voltam, vb-tag, tehát ismertem azt a gárdát, akikkel együtt kellett dolgoznom. Ez megkönnyítette a helyzetemet, ha más szinten is, csak folytatni, nem előlől kellett kezdeni a munkát. Jó színvonalú KISZ-munka után lettem én a titkár, az akkori vb (azóta teljesen kicserélődött) igen jól felkészült tagokból állt, munkában összeszokott társaság volt, segítettek nekem az új funkciómba való betanulásomban. Mindezek figyelembe vételével én jelentős eredménynek értekelem, hogy erről az alapról indulva nem léptünk vissza, megítélésem szerint sikerült a korábbi koncepciót továbbvívni, folyamatos jó munkával előbbre lépünk. Úgy gondolom, a háromszor, s ezáltal véglegesen elnyert Vándorzászló is ezt bizonyítja.

Amit én ebben a fejlődésben a legjelentősebb eredménynek tartok az, hogy 1971-hez viszonyítva ma sokkal több emberre lehet számítani. Amikor olyan dolgokat tűzünk célként KISZ-esek elé, aminek értelmét, hasznosságát nyilvánvalóan meg tudjuk magyarázni, nincs probléma az aktivitással. Gondolok itt például arra, hogy ma már egy szolidaritási gyűlésre néhány óra alatt tudunk úgy mozgósítani, hogy megtelik az aula. De így értékelem az ősi munkákat is. Ha figyelembe vesszük, hogy hallgatóink jelentős része a mezőgazdasági munkában minimális gyakorlattal sem rendelkezik, az összeljesítmény azt mutatja, hogy lehet rájuk számítani.

A másik — megítélésem szerint — jelentős eredmény politikai nevelő munkánk egységes rendszerének kialakítása. Az, hogy nemcsak egyes jó rendezvényeink vannak, hanem komoly lépéseket tettünk egy átfogó, egymásra épített, folyamatos politikai oktatás rendszerének kialakítása felé. Szakbizottságaink is folyamatos javulást, kiteljesedést mutatnak

munkájukban. Úgy összegezhetném azt a három évet, míg titkár voltam, hogy nem váltottuk meg a világot, viszont tudunk lépni mindig előre.

— Mi az, amire — véleményed szerint — a jövőben nagyobb figyelmet kellene fordítani?

— Egyik feltétlenül a kollégiumi munka. Néhány éve a kollégiumok még tényleges bázisai voltak a mozgalmi munkának. Most nem mondhatjuk ugyanezt. Megítélésem szerint ennek oka, hogy a karok szerint történt a kollégiumi elosztás, ami feltétlenül kedvező volt a kollégiumi és KISZ-munka összhangjának kialakításához. Szerintem ehhez a régi kipróbált formához való visszatérés hasznos lenne, de ha ez nem lehetséges, akkor meg kell találni a módszereket annak, hogy a kollégiumokat ismét a KISZ-munka bázisává tegyük. A másik, ami nagyobb figyelmet érdemel, a régi tapasztalatok hasznosítása. Magam is vettem észre olyat, hogy valamit, amit régi KISZ-esek már sikeresen alkalmaztak, elfelejtettünk, hogy aztán sok energiával, hosszú vitákra újra kitaláljuk és alkalmazzuk éppen azért, mert jó és hasznos dolog volt.

— Személyesen neked, egyéni fejlődésedben mit jelentett az egyetemen végzett mozgalmi munka?

— Nagyon sokat. Számottevő mozgalmi tapasztalat nélkül kerültem az egyetemre, s itt is csak másodévtől vesletem funkciót. Hogy példázom, mit jelent a mozgalmi tapasztalat; másod év elején felszólaltam a küldötttervezletlen. Néhányszor elcsuklott a hangom, s valószínűleg nem is tudtam egészen pontosan kifejezni, amit akartam. Egyszerűen nem voltam hozzászokva ahhoz, hogy sokaság előtt beszéljek, tele voltam gátlással. Ezentúl is nagyon sokat tanultam összefüggések átlátásában, emberekkel való kapcsolatlejtésben, a mozgalmi munka megannyi vonatkozásában, és a tapasztalatok mellett nagyon sok élményt gyűjtöttem. Apró dolgok (például az első egyetemű trükk, amit én kaptam, és húztam fel először a küldötttervezlet végén) — kedves a mozgalmi élethez tartozó emlékek. Maradandók, mert a legnagyobb elismerést az jelenti, amikor azoltól kapja az ember, akikkel és akikért dolgozott. Az új munkakör várakozásteli izalmával együtt is nehéz megválni mindentől.

— Németh György a ballagási ünnepélyen a KISZ-bizottság emléklapját kaptad.

Búcsúzóul kívánunk eredményes, jó munkát száma, sok sikert új munkakörében.

Doktoravató tanácsulást tartott az Egyetemi Tanács december 13-án az egyetem aulájában. Ennek keretében 89 jelöltet avattak ünnepléses külsőségek között doktorrá. Közülük nyolcan kandidátusi fokozatuk alapján nyerték el a doktori címet.

A Kubai Állami Egyetem meghívására december 6-án a külker. III. évfolyam 20 fős csoportja dr. Köves Teofilné vezetésével Krasnodarba indult egyhónapos nyelvi tanulmányútra.

A Lengyel Tudományos Akadémia Történelmi Intézetének nemzetközi találkozóján vett részt Varsóban dr. Berend T. Iván. A tudományos tanácskozás témája az 1929—33-as gazdasági válság volt.

Ügyeletet tart a testnevelés tanszék a vizsgák alatt! Hétfőn, szerdán és pénteken a Kinizsiben, kedden, csütörtökön az egyetemi tornateremben lehet szakszerű felügyelet mellett sportolni. A tanszék ezenkívül uszodai foglalkozásokat is szervez a vizsgaidőszakban.

Közös audióvizuális tananyag-komplexum létrehozásáról folytat megbeszélések az orosz nyelvi tanszéken, a Szovjetunióból érkezett Gorygirova, Muhin és Kurevics egyetemes részvételével. A kidolgozott módszereket a nyelvi tanszék az egyetemi oktatásban is felhasználja majd.

Az V. Nemzetközi Diákvetélkedőn Pozsonyban Bankó Sándor (V. évfolyam tanár) hallgató, TDK dolgozatával III. díjat nyert.

Milyen lesz az egyetemi KISZ-vezetőképzés?

A vezetőképzés továbbfejlesztéséről tárgyalt a KISZ-vb

A KISZ-vb ülésével lezárult az egyetemi KISZ-vezetőképzés első fejlődési szakasza. Az öskort 1970 jelentette, a vezetőképző bizottság megalakulása, a házi vezetőképzés beindítása, elsőként az ország felsőoktatási intézményei közül.

A képzés az első éven körülbelül 400 főre, az egyetem minden KISZ-vezetőjére kiterjedt. A cél az volt, hogy általános vezetéselméleti pszichológiai, pedagógiai és módszertani ismereteket sajátítsanak el a résztvevők, valamint az úton kívántuk biztosítani vezetőink átlagosnál jobb politikai tájékozottságát is.

Sok előadás és a mainál lényegesen kevesebb szeminarium volt. Mindkettőt rendszerint külsők: pártmunkások, újságírók tartották. Ez az időszak mindenképpen nagy fejlődést jelentett, a tudatosabb vezetőtevékenységen keresztül közvetlenül is érződött hatása a KISZ-munkában.

A további lépés érdekében szükséges volt, hogy a képzés jobban megfeleljen a közgazdasági szükségleteknek, a szeminariumi foglalkozások, a házioron belüli tapasztalatokból lesűrhető tanulságokat dolgozzák fel.

Növelnünk kell a szeminariumok arányát és a közgazdasági, szeminariumvezetők számát. Ennek megvalósításában segítségünkre volt az a körülmény, hogy a képzésen résztvevők száma lényegesen csökkent, hiszen azoknak az évfolyamoknak, akik korábban jártak, ekkor már nem kellett részt venni a vezetőképzésben. Így először két évfolyamot, a tavalyi évvel pedig márcsak az I. éveseket képeztük.

Az általános vezetéselméleti témák helyi körülményekhez való adaptálására, a vezetőképzés tudományosságát tetelére jött létre 1972-ben a vezetőképző bizottság kutató csoportja.

Első feladata a vezetőképzés alapvető anyagának kidolgo-

zása, illetve a képzés követelményeinek megfelelően évről évre való továbbfejlesztése volt.

A kutató csoport az alapszervezeti vezetési módszereit, az alapszervezeti rendeződeszt vizsgálgja és e vizsgálat tapasztalatait a következő félévben teszi közzé.

A házi vezetőképzés múltjáról gondolkozva külön hely illet meg a vezetőképző bizottság téli táborát. Ugyancsak két alkalommal rendezték meg a tábort, de az nagyon bevált, és hatékony formának bizonyult. A táborban II. éves alapszervezeti vezetőket, kari aktívákat vittünk, mintegy 30 főt, akikkel 5 napon keresztül egy-egy témát vitattunk meg. Első alkalommal a vezetés emberi tényezőit, tavaly pedig az agitációs propaganda munkát. A résztvevők jelentős része ma a kari vezetőségekben a vb-ben dolgozik, vagy a legjobb alapszervezeti vezetőik közé tartozik és sokuk úgy tartja számon, hogy a nagymezői tábor fontos állomás volt mozgalmi fejlődésében.

A KISZ-vb úgy ítélte meg, hogy a vezetőképzés továbbfejlődése érdekében általánosabbá kell tenni a képzést, annak ki kell terjednie a kari vezetőségekre, a vb-re és minden alapszervezeti reszortosra.

A képzés része lesz az az építőtábor is, amit 1975. nyarán rendezünk meg, körülbelül 300—350 akkor felvett leendő I. éves számára. A táborban 6 órá munkát mellélt — a résztvevők tájékoztatást kapnak az egyetemi KISZ-szervezetről, a KISZ-ben adódó munkalehetőségekről, a szakmai képzésről, a hallgatók jogairól és kötelességeiről. A tábor hasznos abból a szempontból is, hogy a csoportok magjai összekovácsolódhatnak jó lehetőséget adva az elsőéves csoportok gyorsabb és hatékonyabb közösség fejlődéséhez.

Az új rendszerű alapképzés lényegében már ebben a tanévben beindult az I. évesek részére. Másfél napos tanfo-

lyamat tartottunk, mintegy 12 órában vezetéselméleti, pszichológiai, pedagógiai és módszertani ismeretekből. Az év során három további foglalkozást tartunk elsősorban a tanult elmélet és a felmerülő gyakorlati tapasztalatok szembesítésére. Ezt a formát mint alapképzést jövőre is megtartjuk, csak a másfél napos intenzív képzésen résztvevők körét bővítjük ki, a képzésen addig részt nem vett II. éves alapszervezeti vezetőkkel, III. éves titkárokkal és kollégiumi DB-tagokkal.

A beinduló reszortképzés jelenti a rendszer egyik új elemét. Kiterjed az I—III. éves alapszervezetek minden reszortosára és a kollégiumi DB tagjaira.

A foglalkozások a szokásos kari reszorttervezletek sorába illeszkednek úgy, hogy ez alkalommal a reszorttervezlet legalábbis részben összegytemi szinten lesz megtartva és a kétórás foglalkozások második részében kari értekezletként folytatódik, így adva helyt a témával kapcsolatban felmerülő kari sajátosságoknak. A képzés a titkárt érinti legsűrűbben, évi négy alkalommal és ez érdekvelemmel felelős (DJB-st) a legkritikában, évente egyszer.

A tematikában olyan elméleti és gyakorlati kérdések szerepelnek, amelyek az egyes reszorttervezleteken különös jelentőséggel bírnak.

Csak két példa. Vita és megfigyzés módszere előadás a titkárnak, szervező, és agit-prop.-titkárnak, illetve a szabad idő szervezésének elveit és módszereit a kultúrosoknak. Ezenkívül körülbelül

évi két alkalommal külön foglalkozásokat tartunk a kollégiumi KISZ-vezetők részére.

Természetesen, aki egyszer már részt vett a reszortképzésben, annak ha ismét megválasztják nem kell újra meghallgatni a foglalkozásokat.

Szükséges és ez ismét új elem lesz a vezetőképzésnek, hogy a vb és a kari vezetőségek speciális képzésben re-

szesüljenek. Ennek érdekében az újonnan megválasztott vezetőségek részére tavasszal a küldötttervezlet után az alapképzéshez formailag hasonló másfél napos tanfolyamot tartunk olyan speciális témákkal, amelyekre ennek a vezetésű szintnek szükség van.

A vb-tagok továbbképzése igazán hatékonyan csak házon kívül budapesti szinten volna megoldható, de addig amíg ez megvalósul, mindenképpen előrelépést jelent egy ilyen másfél nap. Ezenkívül a vb a kari vezetőségek és a KISZ-bizottság tagjai félénként önképzési tematikát és cikkválogatást fognak kapni, amelyet a kutató csoport állít össze.

A vezetőképzés új rendszerében mind formailag, mind céljaiban

változatlanul megmarad az első évek téli tábora, s a KISZ-bizottság nyári végi tanévnyitó tábora.

A vezetőképző bizottság téli táboráról sajnos, le kellett mondanunk, mert nehezen illett volna bele az új rendszerbe. Pozitív tapasztalatait elsősorban a létszámában hasonló I. éves tábor hasznosíthatja a legtöbb sikerrel.

A vezetőképzés szervezése lesz feladata az újonnan alakuló vezetőképző bizottságnak. Tagjait, — karonként és az I. évfolyamról két-két főt, illetve a kollégiumok részéről egy főt — december 6-án nevezte ki a KISZ-vb. A bizottság vezetője továbbra is a vb tagja, a KISZ-vb vezetőképző felelőse lesz.

Az új rendszerben változatlanok a kutató csoport feladatai is.

A tervek teljes gózzal való megvalósítása csak az 1975/76-os tanévben történik meg, de részleteiben már a következő félévtől tapasztalhatják az alapszervezeti és kari vezetőik, hogy a vezetőképzés háztáján valami új kezdődött. Azon leszünk hogy ezek a tapasztalatok pozitívak legyenek.

Vince Gábor
KISZ-vb vezetőképző-felelős

Egyéni foglalkozás, kollektív munka

(Folytatás az 1. oldalról)

nulási lehetőséget azoknak a munkás-paraszt származású hallgatóknak, akiknek a nyelvi hátránya a szakosodásig feltehetően behozható.

A szakon levő munkás-paraszt hallgatókkal való foglalkozás erős függvénye annak, hogy általában a hallgatókkal mennyire tudnak intenzíven foglalkozni oktatóink. Úgy érzem, e téren sikerül előrelépünk. A szakoktatás hatékonyságának fokozásával kapcsolatban nagyon konkrét elképzelések vannak kialakulásában. Hatvanoldalas tervezet készült erről, kiscsoportos oktatást szerelnék megvalósítani. Jelenleg leginkább a szakszeminárium alkalmas a hallgatókkal való intenzív foglalkozásra, bár itt feltétlenül szükség lenne a szakszemináriumi jelentkezés jobb előkészítésére. Az egész témában a KISZ és a HPCS segítségével kívánunk előrelépni, kezdve a szükséges alapinformációk megszerzésével.

VÁGI FERENC (TANZÉK-VEZETŐ) — AGRÁRKÖZGAZDASÁGI TANZÉK.

Tanszéki pártcsoporti értekezleten tárgyaltunk a témáról, s elkészítettük a magunk tanszéki helyzetfelmérő és javaslatokat tartalmazó anyagát. Ennek az anyagnak van egy hibája (ami szerintem az előző, egyetemi tanács, pártbizottsági anyagra is vonatkozik) — nem tudja igazán megfogni a lényegét,

vagyis azt, hogy miben áll ez a hátrány. Miben a szakma szempontjából, és miben az általános műveltség szempontjából aminek a kiteljesedése a szakmai műveltség megszerzésével jár együtt. Így az egyetemi anyagban nem körvonalazódott elég világosan, hogy elsősorban miben akarjuk a hátrányt megszüntetni. A teendőknél sok szó esik az anyagi természetű, segítséget sürgető dolgokról és többször eléggé általánosságban mozgó javaslat szerepel, kísérjék figyelemmel a szaktanzékok, a kollégiumok, KISZ, stb. a munkás-paraszt származású hallgatók helyzetét és munkáját. Félreértés ne essék, nem az a baj, hogy ilyesmiről szó van. Hiszen perccig sem vitás, hogy például az anyagi segítség nagyon fontos és szükséges, de ez kevés, nem a leglényegesebb, az alapvető problémát nem oldja meg.

Megítélésem szerint itt tulajdonképpen két fronton vannak lényeges és fontos teendőink, ezeket viszont folyamatosan kell csinálnunk. Az egyik a tanári vonal és itt a hallgatókkal való személyre szóló foglalkozásra gondolok. Arra, hogy a tanár vezesse, segítse, irányítsa, a hallgató munkában. Ez sok ismert és súlyos ok (tanárok tudományos munkája alapján való megbecsülése, anyagi stb.) ma eléggé formális. Itt alapvető változásokat kell elérni. Azt, hogy a hallgatók tudományos jellegű, egyéni természetű munkáival összefüggésben tanuljanak és a tanárok

munkájuk megvalósulását abban látják, hogyan, milyen módon és mértékben tudják maguk köré csoportosítani a hallgatók kisebb vagy nagyobb részét. Mezőgazdasági üzemek vezető szakemberei nagyon szívesen beszélgetnek tanzékunk oktatóival. Elmondják problémáikat, gondjaikat az ezekről alkotott véleményüket és meghallgatják a miénket, ugyanis az ilyen eszmecserékben oldódnak a problémák. Hasonló természetű ez, mint a hallgatókkal való egyéni foglalkozás, azzal a különbséggel, hogy náluk az élet diktálja a problémákat, a hallgatóknál viszont el kell érni, hogy kitárukozzanak a saját problémáikkal, ehhez viszont azt kell elérni, hogy legyenek kérdéseik, amiket meg akarnak beszélni. Tapasztalatom szerint az első két évben ezt ritkán tudjuk elérni. Rendkívül mechanikus tanulást folyik az első két évben, így (kivételektől eltekintve) nem alakul ki a hallgatókban az a készség, hogy irodalmi anyagokat több-kevesebb érdekléssel, a problémák észlelésével tudjanak olvasni. Akikben ez már kialakult, azok szeretik, ha van lehetőségük tanárokkal beszélgetni e kérdésekről, bár — gátlásaik miatt — ezt nem mindig teszik meg. Szervezett formában kellene lehetőséget kínálni erre. Régen voltak az egyetemen a tanároknak konzultációs időpontjai, amikor fel lehetett keresni bármely problémával. Ez a gyakorlat teljesen elmúlt, kihal. Erdemes lenne újjaleszteni.

Az egyéni foglalkozás másik módszere a TDK-körök, valóságos körök kialakulása. A kollektív jelleget nagyon fontosnak tartom, mert így jobban megtanulhatnak kérdezni is a hallgatók, és bátrabban kérdeznak. Ennek a szervezése elindult nálunk. A tanzékok oktatói ezen túl is elég sokat foglalkoznak jelenleg is a hallgatókkal, és problé-

májukkal már évek óta kialakítottuk a tanzékokon az évfolyamfelelősi rendszert, viszont ezek általában nem a tanulási folyamaton belül, hanem azon kívül eső területek (külföldi csere, hallgatók, mezőgazdasági vállalatok közötti kapcsolat szervezése stb.). Ennek nagy előnye viszont, hogy elég jól ismerjük így a hallgatókat, s adott esetben például végzős jellemzők készítésénél, ha a csoport véleménye megoszlik) segíteni is tudunk.

Szerintem ez, a hallgatókkal való egyéni foglalkozás minél teljesebb megvalósítása az alap. Ha ez sikerül, akkor nem kell deklarálni, hogy így vagy úgy, ebben vagy abban segítjük a munkás-paraszt származású hallgatókat, mert ebben a folyamatban az magától értetődően történik. Ugyanakkor kiküszöbölni azt a problémát is, ami azt jelenti, hogy éppen ezek a hallgatók tiltakoznak mindenfajta megkülönböztető felkarolás ellen, mivel azt önértéküket sértőnek érzik.

Az egyéni foglalkozás mellett — visszakanyarodva a témához — a hallgatók részéről a kollektív munkát tartom nagyon fontosnak. A KISZ-nek — szerintem — olyan szemlem kialakítására kellene törekednie, hogy a tanulás véleményesereik közepette menjen végbe, s így egyénileg, de együtt tanulva az egyéni munka hatékonyságát, nagymértékben emelhetik az eszmecsere résztvevői.

Tanzékunkon magas a fizikai dolgozók gyermekeinek aránya, évről évre 50 százalék körül mozog. Emellett hallgatóinknak körülbelül 70 százaléka vidéki — ami az esetek többségében akkor is hátrányt jelent, ha értelmiségi családból származik valaki. A többség tehát hátrányos helyzetűnek mondható. Ezen segíteni, úgy vélem, a fentebb elmondottak szerint lehet leginkább.

Nagy Katalin

Szakképzésünk jövőjéről

— A belker tanzék értekezletén —

Egy hónapja közöttük hasonló címmel Stark Antal általános rektorhelyettes nyilatkozatát az oktatási rendszérnk továbbfejlesztése érdekében végzett munka állásáról. Ezúttal egy tanzék véleményére voltunk kíváncsiak. A belkereskedelmi tanzékra látogattunk el, ahol is mint a KÖZGAZDÁSZ képviselője, jelen lehettem azon a tanzék értekezleten, amelyen oktatási munkánk továbbfejlesztésének kérdéseit vitatták meg.

Az értekezleten Tóth András tanzéki titkár az általa összeállított írásos vitaanyag összefoglalásaként elmondotta, hogy néhány kérdésben egybehangzó volt a tanzék oktatóinak véleménye, így a merev szakágazati képzés alternatívívással való feloldása, és az ágazati felállás megváltoztatása mellett foglaltak állást. Úgyszintén leszögezték, hogy szakképzésünk fejlesztése ügyében hozandó intézkedéseinket ne kapcsoljuk össze mindennáron szervezeti kérdésekkel, a tartalomra helyezzk a hangsúlyt.

Markáns vélemények hangzóttak el a képzésintézképzés kapcsolatában.

FORGÁCS TIBOR:

Szerintem nincs kétszintű közzgazdász-képzés, a főiskolák nem közzgazdákat, hanem gazdasági szakembereket képeznek. Nem akadémikus a két kifejezés feletti polémia. Megpróbálom meghatározni, hogy kit értek közzgazdászón. Aki átlátja az egész népgazdaságot, elméletileg megalapozott, ismeri a gazdasági törvényeket, azok hatását és végül valamely ágazatban elmélyül. Ezzel szemben a főiskola naprakészen, munkakörre képez.

POLGÁR SÁNDOR:

A főiskolák képzése gyakorlataiasabb, ezáltal viszont használhatóbb, azaz rövidebb távú, kevésbé megalapozott, konvertálhatósága kisebb. Ez nem a főiskolák lebecsülése, csupán a realitás.

SÁNDOR IMRE:

devalváljuk a közzgazdászdiplomát, ha főiskolások is megszerezhetik egy-két vizsga leletével, úgy dolgozzon megvédésével. Viszont a közös elsoéves anyagot oktatnánk és csak utána döntenénk, hogy ki folytatja tanulmányait egyetemen és ki főiskolán, talán alaposabb lenne a kiválasztódás.

FORGÁCS TIBOR:

nem akarok azon vitatkozni, hogy az általam megfogalmazott közzgazdász ágazati vagy funkcionális képzésben részesüljön. Tulajdonképpen nem is értem pontosan a KÖZGAZDÁSZ cikkében említett funkcionális fogalmát, másodszer túl kategórikusnak tartom e két fogalom vagyvagy alapon való kezelését. Minket például egyetelműen ágazati tanzékok tartanak, holott nemcsak a Belkereskedelmi Minisztérium alá tartozó vállalatok számára képezzük szakembereket, hanem termelő vállalatok számára is. Értékesítési és forgalmazási feladatok ellátására képzzük hallgatóinkat. Ezt funkcionális feladatként is felfoghatjuk. Fontos viszont, hogy az ágazati képzés ne legyen merev, bővíthető az ágazati ismeretek. A szakágazati specializáció nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket (bár sok

speciálkollégiumot köszönhetünk neki) egyetérték feloldásával.

POLGÁR SÁNDOR:

én is az alternatívívát mellett vagyok, de ez ne legyen anarchikus, hanem irányított, ellenőrzött, ésszerűen befolyásoljuk a hallgató választását.

FORGÁCS TIBOR:

ha funkcionális az érték, hogy külön-külön tervező, elemző, szervező stb. szakembereket képezzünk, akkor egyáltalán nem értek egyet azzal, hogy ilvsmire képezzük hallgatóinkat. Ezt minden közzgazdáknak tudnia kell, többek között ettől közzgazdász.

SOLYMÁR KÁROLY:

közös álláspontunk kezd kirajzolódni. Miért jobb szerintünk az általunk javasolt szervezeti keret? Azért mert így komplexebb a tudás. A vállalati nem egy funkció, nem lóg a levegőben, egy komplex terület a népgazdaságban. Mi így is, úgy is leadhatjuk a tananyagot, ez a játék a hallgató bőrére megy. De a hallgató az ágazati képzésben sokkal komplexebb tudáshoz jut, megismeri egy terület minden problémáját, tudása átfogóbb, sokrétűbb. Több funkcióhoz is kell értenie, de ezeket mindig egy ágazaton belül fogja gyakorolni. A túlzott specializáció ellen akarunk fellépni, a funkcionális kiterjesztésével azonban néme a specializáció, holott éppen ellenkező a célunk.

KOLACSEK ANDRÁS:

széles körű az a vélemény, hogy nem volt szerencsés a rektorhelyettes nyilatkozata. Amivel egyetérték az a túlzott specializáció felszámolása és az alternatívívás kiterjesztése. Funkcionális szakok létét is elképzelhetőnek tartom, hiszen jelenleg is több ilyen van, pl. pénzügy, marketing, népgazdterv, de csak kis létszámmal. A döntő többségnek továbbra is ágazati képzésben kell részesülnie. Az ÁKM adatai mögött közzgazdasági feladatok, közzgazdászok százzai állnak.

FORGÁCS TIBOR:

döntsük el, hogy milyen feladatok ellátására képezzük a hallgatókat, mit kell ehhez tudnia és ehhez hogyan, mit és mennyit oktassunk. Ha viszont a képzési célt megállapítottuk, akkor mindenki tartsa magát ehhez, beleegyezve tárgya oktatását.

SÁNDOR IMRE:

15 éve veszek részt különböző reformokban, de még sohasem merült fel az alapozó tárgyak egymásraépülése, túlzott lezikális jellege, átfedésének vizsgálata. Terjedelmük, lezikális jellegük, vizsgacentrikusságuk elveszi a hallgató energiáját a szaktárgyak elől, nem fejlesztik az önálló munkát, gondolkodást.

FORGÁCS TIBOR:

félreértés ne essék, nem a minőségét bíráljuk, hanem első sorban a terjedelmet. Például régóta vallom, hogy áruismeretből szükségtelen ennyit oktatni egy jövendő közzgazdáknak. De mondhatnék példát a gazdaságföldrajz, a matematika, a világgazdaságtan vagy a saját tárgyaink területtől is. Döntsük el, hogy mennyi kell ezekből egy közzgazdáknak. Ha többet akar, tegyük lehetővé alternatívívát. Az óraszám viszont hagyjunk levegőt erre. Egészségesen csökkentjük a kötelező órák idejét. Még egyszer hangsúlyozom, hogy ne szervezeti keretekben gondolkodjunk, hanem tartalmi kérdéseken. Az itt megfogalmazódó közös álláspontunkat hamarosan továbbítjuk a hazos.

SOLYMÁR KÁROLY:

Ebben az egységes belkereskedelmi szakképzésről való átfogó koncepciónkát is elküldjük.

Farkasházy Tivadar

Üröm az örömben

A diplomakiosztás mindannyiunk életében — akik sikerrel befejeztük egyetemi tanulmányainkat — emlékeztető eseménynek számít. Kézhöz kapni a diplomát, annyit jelent, mint sokéves, izgalommal teli, olykor rendkívül erőfeszítéseket követelő, kitartó munkának értelmét, célját látni. Természetesen ez csak szimbólum. Hiszen munkánk igazi célja csak az lehet, hogy a megszerzett tudást alkotó módon felhasználjuk. A diploma megszerzése mérőföldkő ebben a folyamatban, s épp ezért megilleti az ünnepi dísz, és az ünnepi hangulat, amikor szinte egyetlen pillanatban sűrítve rémlik fel az elmúlt 5 év valamennyi élménye. A rosszra — mivel elmúlt — ilyenkor már csak szelíd indulatlansággal emlékezünk, míg a jó a meghatottság érzését ébreszti.

Ilyenféle előrevetített izgalommal jöttem idén az ünnepélyre, hiszen ez az idei az én ünnepem is volt. Széltében-hosszában híressztem, hogy hozza a Mikulás a diplomámat, és úgy éreztem, nehezen fogom megállni sírás nélkül, ha majd az ünnepi beszéd egyik-másik részlete, a fogadalomtétel, vagy a csaknem fél éve nem látott pályatársakkal való találkozás elérkezni fog. Az ünnepélyen aztán valóban síró kedvem támadt, de sajnos nem a meghatottságtól, hanem a méregtől. Az történt ugyanis, hogy nem találtam meg a helyemet, úgy is mondhatnám, nem volt helyem. Mi több, nemcsak nekem nem volt, de a kollégáim többségének sem.

Mindössze fél órával érkeztem korábban, mint a meghirdetett 11 óra, és akkor már az aula zsúfolásig tömve volt. A ruhatárnál eszméletlenül hosszú sor, kapkodás, hol lehetne máshol elhelyezni a kabátokat, és rátalálni a csoporttársakra. Közben többször is elhangzott a felszólítás, hogy a végzős hallgatók foglalják el a helyüket közösen, de hiú várakozás volt ez, mert hely nem volt már, egy talpalatnyi sem. A vendégek nem mozdultak, a frissen érkezők tájékozatlanul tolongtak, s mindinkább reményt vesztve fúrkászták, hol lenne még el nem foglalt alkalmas zug, ahonnan látni, vagy legalább hallani lehet valamit. Többször is megkíséreltem, hogy közösen előrefurakodjak, eredménytelenül. Közben természetesen elérkezett az idő, és megkezdődött a műsor. Nagyon egyedül éreztem magam, az idegen szülők, rokonok, ismeretlen ismerősök gyűrűjében, feladtam hát a keservesen megküzdött helyet — néhány méternyire a Marx-szobor előtt — és hátramentem a belső folyosóra, ahol csoporttársaim egy része szomorkodott. Voltak közöttük olyanok, akik több száz kilométer utaztak, hogy itt lehessenek. Az ünnepi beszédből is keveset hallottunk, a fogadalomtételből, viszont egy szót sem. Így aztán — köztünk maradjon — nem is tudtam felesküdni semmire. Az elismerő oklevelek átadását, már a zibongó egyik boltíve alatt néztem végig. Nem én voltam az egyetlen, aki nem tudta az ünnepi közönség előtt átvenni megisztelő jutalmát. Igaz, a többség ki tudott menni érte. Felülről jól láttam, lehetnek vagy hatvanan is azok a nappali tagozaton végzett hallgatók, akik rendezetlen összevisszaságban a két széksor között álltak ünnepi díszben, köztük, ott, ahol a végzősöknak állni illik. Ismerős arc — aki velem együtt 5 éves szakon végzett — talán ha 5 volt közöttük. Ósz hajú bácsik, nének és idegenek annál többen. Diplomát — ha jól számolom — közel 500-an kaptunk a nappali tagozaton. Átvételükre — három földszinti előadóban — már nyugodtabb körülmények között került sor. Ez azonban kevésbé tudott kárpótolni mindazért, amit az aulában elmulasztottunk.

Félreítés ne essék, nem a sok vendégre haragszom, nem őket hibáztatom. Az, hogy ilyen nagy az érdeklődés csak az esemény fontosságát igazolja előttem. Mi sem természetesebb, mint hogy a szülők számára is ünnepeket jelent a diplomakiosztás, hiszen részük, sokszor bizony nem is kis részük van ebben az eredményben. De a legnagyobb eseményt mégiscsak a végzett hallgató számára kell, hogy jelentsen. S ezen az ünnepélyen — úgy éreztük — épp a hallgatók voltak „háttérbe szorítva”, mondhatni statisztáltak, pedig övék lett volna a főszerep...

Igy esett, rosszul esett az én diplomám kiosztása. Mind többen vannak, akik — főként a diplomások számának rohamos növekedése miatt — nem tulajdonítanak már különösebb jelentőséget ennek az eseménynek. Az ilyen rosszul szervezett diplomakiosztások is — más okból ugyan, de — az ő számunkat szaporítja. Sokan jöttünk el a keserű szájjal az ünnepélyről, utolsó, hivatalos találkozásunkról az egyetemmel.

El kellett hát mesélni vallásuknak...

Béki Gabriella

A KISZ-bizottságon

(Fotó: Eszes)

Latin-amerikai diákok tudományos diákköre

Az egyetemünkön tanuló latin-amerikai diákok a világgazdasági tanzék tudományos diákkörének keretében megalkították önképző- és tudományos körüket. A csoporttanár vezetője dr. Kollár Zoltán adjunktus.

E diákkör alakuló ülése alkalmából (1974. december 11-én) meghívta Kerekes György

professzort, az MSZMP Társadalomtudományi Intézet munkatársát, aki — a közel-múltban megjelent könyve alapján — kérdésekre válaszolt és előadást tartott. Előadása középpontjában a latin-amerikai forradalmi mozgalmak aktuális kérdései álltak. A továbbiakban is rendszeresen szervezzük konzultációkat

előadásokat. Ezekre ismert latin-amerikai szakértőket hívtunk meg. Az előadások témájáról és időpontjáról a világgazdasági tanzék hirdetőtábláján keresztül adunk hírt. Minden érdeklődőt szívesen látunk.

Világgazdasági tanzék latin-amerikai diákok tudományos diákköre

Beszámoló taggyűlések az egyetem öt pártalapszervezetében

Az általános kar I. sz. pártalapszervezete

A pártvezetőség a beszámolójában alapvetően az 1972. június és az 1974. december közötti időszakban végzett munkára, valamint problémákra koncentrált, hiszen 1972 júniusában került sor az általános kar MSZMP-alapszervezetének kettéosztására. A beszámolóban természetesen kitért a X. kongresszus és az utóbbi legfontosabb pártirányítási feladatok teljesítésére, az alapszervezet általános helyzetére és tevékenységére.

Az alapszervezet a beszámoló időszakaiban számos fontos kérdéssel foglalkozott. Anyagot készített a Központi Bizottság Oktatáspolitikai határozata helyi alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatos feladatokról, amit a taggyűlés, illetve a pártcsoportok is megvitattak. A legfontosabb következtetéseket és javaslatokat továbbította az illetékes szerveknek. Értékelte a Központi Bizottság Ifjúsáspolitikai határozata végrehajtásának állását és a további teendőket.

Kari felmérés alapján a II. sz. pártalapszervezettel együtt megvizsgálták a KISZ-munka tartalmi kérdéseit, valamint a KISZ pártirányításának helyzetét és további javítását. A II. sz. pártalapszervezet, valamint a szakszervezet kari vezetőségével együtt közös vezetési üléseken foglalkozott a munkafegyelmel és a megszilárdításával kapcsolatos feladatokkal.

Az alapszervezet taggyűléseinek a napirendjén a beszámolói időszakban számos fontos, aktuális ideológiai, politikai és gazdasáspolitikai kérdés szerepelt. Az alapszervezet munkájában külön hangsúlyt kapott az I. évfolyamos hallgatókkal való foglalkozás, egyetemi életbe való beilleszkedésük segítése, s ezen belül az I. évfolyamos párttaghallgatók bevonása az egyetemi pártéletbe.

A beszámoló az alapszervezet tagságának ideológiai és politikai arculatát és egységét pozitívnak ítélte meg. Az alapszervezet tagsága cselekvően vette ki részét a párt politikájának megvalósításában, és általános helyesléssel találkoztak a párt politikájának hatékonyabb érvényesítésére irányuló intézkedésekkel. Az alapvető eszmeypolitikai egység belülről azonban fontos elméleti és politikai kérdésekben nézeteltérések is vannak. A vezetőség beszámolója az ehhez kötődő vitákat általában pozitívnak tartotta, bár problémák, hogy a viták sokszor szűk körűek, és nem mentek el a lezárásig, a vitatót nézetek tisztázására. Az elmúlt 4 évben a tudományos és kutatómunka az alapszervezethez tartozó tanszeken figyelemre méltóan fejlődött, amelyről a publikációk számának örvendetes növekedése is tanúskodik. Javult a tudományos munka és az oktatás kapcsolata.

Az alapszervezet munkájának problematikus területe volt a KISZ segítése és pártirányítása. Ebben szerepet játszott a kari párttagság két alapszervezetre való osztottsága, a KISZ-szel kapcsolatos munka- és felelősségmegosztás a két pártalapszervezet között nem volt megfelelő. Az alapszervezethez egy hallgatói pártcsoport (I. évfolyamos és tanárszakos hallgatók) tartozik, amely 23 fővel (a 85 főből) a tagság 1/4-ét adja. A hallgatói pártcsoport rendszeres kapcsolatban volt a KISZ-szervezettel, bár a pártirányításban betöltött szerepét nem sikerült tisztázni.

Az alapszervezet vezetősége egyértelműen azokkal a bíráló megjegyzésekkel, hogy a vezetőség és a pártcsoportok között ugyan rendszeres volt a kapcsolat, a vezetőség irányító és ellenőrző tevékenysége a pártcsoportok irányában nem volt egyenletes.

Az alapszervezet tagságának nagy része jelentős és sok irányú párt- és társadalmi munkát végzett, s többen vannak, akik az egyetemen kívül is jelentős közéleti funkciókat töltenek be. A beszámolóban és a vitában azonban probléma-

ként vetődött fel, hogy a tag-ság jelentős mozgalmi tapasztalata és tevékenysége viszonylag kevésbé csapódott le közvetlenül az alapszervezetek munkájában. Az alapszervezet 61 oktató tagjából 40 fő a 40 éves feletti korosztályra jut, s viszonylag kicsi az alacsonyabb beosztású oktatók aránya (adjunktusok, tanárségedék) is. A taggyűlés egyetértett, hogy növelni kell a fiatal oktatók arányát, s jobban kell támaszkodni a tapasztalt oktatók segítségére. Ebben a vezetőség és az érintett elvtársak kölcsönös kapcsolatára és törekvésére van szükség.

A beszámolót követő vitában kilencen szóltak hozzá, több konstruktív megjegyzés, következtetés és javaslat hangzott el. A taggyűlés a beszámolót és jövőbeni feladatokat körvonalazó határozati javaslatot egy tartózkodással, ellenszavazat nélkül elfogadta.

Az általános kar II. sz. pártalapszervezete

A vezetőség beszámolóját Hagelmayer elvtárs, a pártalapszervezet titkára ismertette.

Bevezetőjében kitért arra, hogy a kar alapszervezetének kettéválása helyesnek bizonyult. Az új, kisebb létszámú alapszervezet munkája így sokkal hatékonyabb, tartalmasabb. A II. számú alapszervezet összetétele jó. Az ideológiai és gazdasági tanszékek, az oktatói könyvtári és hallgatói pártcsoportok szervesen egészítik ki egymást.

Hagelmayer elvtárs ezután a hozzászóló hallgatókról, a KISZ-szervezettel való kapcsolatáról beszélt.

A hallgatók szociális összetétele szakonként eltérő. A pénzügyi szakon a fizikai származásuk aránya magasabb az egyetemi átlagnál (33 százalék, illetve 28,3 százalék). Különösen örvendetes, hogy nem csupán arányuk, de tanulmányi eredményük is meghaladja az átlagot.

A szakra jelentkezők száma évek óta növekszik. „Ez többek között azzal az előnnyel jár, hogy a szakmai érdeklődés felébresztése helyett annak fokozására kell törekedni és ez a tanár és diák kapcsolatának megalapozásában eleve kedvezőbb pozíciót teremt.”

A népgazdasági tervezés szakon a fizikai származású hallgatók aránya kirívóan alacsony. Már a szakra jelentkezők között is olyan kevesen vannak, hogy valamennyiük felvétele sem oldaná meg a problémát. A szak hallgatói

nem jelentéktelen részének érdeklődése, szándékai nem esnek egybe a képzés céljaival. A mindezekből fakadó feladatok megoldása az állami és pártvezetés sűrű kötelessége.

A hallgatók körében végzett ideológiai — politikai munka kiinduló pontjának pártvezetőknek évek óta azt tekintik — mondotta Hagelmayer elvtárs —, hogy hallgatóink már a mi társadalmunk szüleitől, többségüknek a szocializmus magától értetődő, természetes életforma, sokan közülük tudatosan magukévá tették a marxizmus világszemléletét, elfogadják és fő vonásaiban támogatják az MSZMP politikáját. Mindez azonban pillanatnokra nem feleltet el, hogy a hallgatók szűkebb körére a marxizmusmal ellentétes eszméramlatok is hatnak. Nem kevés gondot okoz a hallgatók jelentős részénél megnyilvánuló politikai közömbösség sem.

Mindez különösen fontosá teszi az oktatók ideológiai továbbképzését. Ez a számottevő részeredmények ellenére is — különösen a fiatalok esetében — még megoldatlan. A jövőben az oktatói KISZ-szervezettel együttműködve jelentős előrelépésre van szükség.

A pártalapszervezet és a KISZ kapcsolata sem zökkenőmentes még. Bár e területen is történt haladás (például a pénzügyi szakos hallgatókkal kialakult jó viszony) a párt- és KISZ-vezetés együttműködésében sok az esetlegesség, a hátráltató tényező.

A beszámoló további részében Hagelmayer elvtárs kiemelten foglalkozott az oktatáspolitikai határozatok végrehajtásával, a párt- és az állami vezetési kapcsolatával. Ez utóbirról elmondta, hogy Szuhay elvtárs, a kar dékánja, természetesen tekint a párt-szervezettel való együttműködést, igényli és igénybe veszi annak segítségét.

A szervezeti élet több területén örvendetes a fejlődés. A pártcsoportoknak már elkészült az 1975. végéig előkészítő feladat. Elsőrendű feladat, hogy különösen a fiatal oktatók legjobbjainak párttagdíját válasszák segítségükre. Ebben szorosan együtt kell működni az oktatói KISZ-alapszervezettel.

Végezetül a beszámoló kitért az egyes pártcsoportok és a vezetőség munkájának az értékelésére, a felsőbb párt-szervezettel való kapcsolatra.

A beszámoló utáni vitához 15-en szóltak hozzá. A felszólalók a vezetőség beszámolóját valamennyien elfogadták. Érdekes és értékes megjegyzések hangzottak el a KISZ pártirányításának érvényesüléséről, a munkás-paraszti

származású hallgatók szám-arányának és helyzetének javításáról, a tanár-diák viszony alakulásáról, a közvetlen demokrácia jobb érvényesítésének lehetőségeiről. A pártalapszervezet működését elsősorban a taggyűlések színvonalát, aktivitását néhány felszólaló bírálta. Megjegyzései fontos segítséget nyújthatnak a következő vezetőség munkájához.

A jól sikerült taggyűlés a vezetőségválasztó taggyűlés tisztségviselőinek megválasztásával fejeződött be.

Az iparkari pártalapszervezet

Az iparkari alapszervezet december 4-én megtartott taggyűlésén a vezetőség beszámolt az alapszervezet negy-éves munkájáról. A beszámoló alapvetően három fő témakörrel foglalkozott:

1. Pártalapszervezetünk ideológiai-politikai munkája, a kommunista szakemberképzés, mint tevékenységünk központi célja. 2. A kari oktató-nevelő munka segítése, alapszervezetünk tevékenysége a kádermunka területén, a kari párt-és állami irányítás kapcsolata a beszámolói időszakban. 3. A belső pártélet jobb kérdései, a szervezeti élet, szervezeti fegyelem.

A beszámoló alapján élénk vita indult a taggyűlésen, hol kiegészítő, hol megerősítő a beszámolóban elhangzottakat.

A vita egyik központi kérdése volt a hallgatókkal való foglalkozás további fokozása. A kommunista szakemberképzés napi munkánk központi célja és a pártalapszervezet eddigi munkájának is egyik legfontosabb területe. A jövőben tovább óhajtjuk fokozni hallgatóinkkal szemben támasztott szakmai és politikai igényünket, a hallgatók aktivizálását személyre szóló konkrét pártmegbízásokkal és a hallgatói pártcsoport munkájának segítését.

A taggyűlésen több felszólaló hangsúlyozta, hogy az alapszervezet vezetőségének egyik pozitív vonása a pártcsoportokkal való jó kapcsolat kiépítése. A vezetőség rendszeresen törekedett a pártcsoportmunka tartalmassá, színvonalossá és rendszeressé tételére, széles körben támaszkodott a pártcsoportok közreműködésére.

Többen érintették a pártvezetés és az állami vezetés kapcsolatának kialakult jelenlegi elvtársi módszerét, a pártvezetés felelősségét az állami vezetési utánpótlás kinevelésének segítéseben, valamint az oktató-nevelő munka

fokozottabb elismerésében az egyetemi közgondolkodásban.

Egyetértett a tagság a beszámoló azon részével, amelyben a vezetőség hangsúlyozta, hogy „elsőrendű feladatunknak tekintettük a pártmunka — pártcsoportmunka színvonalának emelését, a párt-demokratizmus erősítését, a párttagok aktivitásának fokozását, a pártmegbízások végrehajtásának ellenőrzését.”

Számos javaslat hangzott el az ideológiai munka és a taggyűlések aktivizálásának további fokozására, az ideológiai továbbképzés megszerzésére, politikai élményt nyújtó szabad pártnapok megtartására.

A párttagság elfogadta a vezetőség beszámolóját, valamint az elkövetkező évek megvalósítandó feladatait tömören tökröző határozati javaslatokat.

Kegyelettel emlékezett az alapszervezet párttagságára dr. Marcell Jenő elvtársra, áldozatkész, önzetlen pártvezető-ségi munkájára.

A kereskedelmi kar pártalapszervezete

Közel egy óras beszámoló és két órány át tartó vita: a kereskedelmi kar pártalapszervezetének beszámoló taggyűlése nagy aktivitás és felelősségteljes közéleti érdeklődés megnyilvánulása mellett zajlott le.

A vezetőség beszámolója olyan mérleget vont meg, amelyben a 4-es alapszervezet pártmunkájának eredményei és azok a problémák — amelyek megoldására nem kevés energiát kellett fordítani — egyaránt szerepeltek. Így kelletlenül szült a kar, karon is az oktató-nevelő munka középpontjában álló korszerűsítési kísérletekről, azok haté-
kességéről, valamint a szükségessé vált korrekciókról. Ezekkel kapcsolatban a vezetőség — a kezdeti időszakban — eléggé feszes korlátok között fejtette ki tevékenységét, de mindvégig nyilvánvaló volt, hogy a pártalapszervezet részéről az a legfontosabb, hogy vezető, kezdeményező szerepe legyen olyan munkahelyi légkör kialakításában, ahol az oktató ügy szempontjából előnyös megoldás születhessen.

Az elmúlt két évben a felsőbb párt-szervezetek több olyan fontos határozatot hoztak, amelyek kapcsán megindult eszmecsere elősegítette a képzéskorszerűsítés továbbvitelét. A karunkon is helyes irány-
tak tartjuk a tanulmányi kérdések középpontba állítását, a munka- és tanulmányi fegyelm megszilárdítását. Azt valljuk, hogy oktatóink tudományos felkészültségükön alapuló szakmai tekintélyük és azzal párosuló pozitív emberi és politikai magatartásuk révén válhatnak hallgatóink példaképeivé.

A pártalapszervezet kellő súly-
lyal támogatta a tervszerű körülmények között kialakuló alkotó munkahelyi demokrácia, a valós kari önállóság feltételeinek kialakulását: mind a testületek megválasztásánál, mind a vezetők beszámoltatásánál, mind a hallgatóknak az egyetemi közéletbe, az őket közvetlenül érintő kérdések vitájába történő bevonásával.

A kari KISZ-munkában érvényesült a párt elvi irányítása, rendszeressé vált a KISZ-vezetők politikai felkészítése. Különös figyelmet érdemel a hallgatói pártcsoportban az elmúlt 2—3 évben tapasztalt fejlődés. Oktatói pártcsoportjainknak azonban közvetlenül is több lehetőséget kellett volna kihasználniuk a hallgatókkal való foglalkozásban, a tanár-diák viszony befolyásolásában a rendszeres pártéletekben. Az átfogó, az előzetes felkészítésre nagyobb hangsúlyt helyező pártéletek munka, a fizikai származású hallgatókkal való fokozottabb foglalkozás mind-mind időszerű feladatot jelent.

A pártcsoportok lehetőségeinek feléltését azért is hangsúlyozzuk, mert ők a legjobban ismerői a — meg-

lehetősen nagy önállósággal működő tanszéki szervezeteknek, s a vezetés legfőbb segítői.

A vitában elhangzott fontos észrevételek (a nyelvi intézet dolgozóinak speciális helyzete, a káderpolitikai nyíltság fontossága, a taggyűlések színvonalának javítása, a kispolgáriság megnyilvánulásaival szembeni harc) egyben már a következő időszak legsürgősebb teendőit is jelezték.

A taggyűlés a leköszönő vezetőség jó munkájának elismerése mellett fogadta el a beszámolót és a kisebb módosítással — a betérjesztett határozati javaslatot.

A gazdasági igazgatóság pártalapszervezete

A Gazdasági Igazgatóság pártalapszervezete 1972. októberben lett önálló; ekkor vált le az ipari kar alapszervezetéről. Az alapszervezet vezetősége a beszámolóban úgy értékelte, hogy az önállóság a pártmunkát elősegíti, a különválás hasznos volt. Ezt az egyetemi PVB állásfoglalása is alátámasztja, amikor az alapszervezet értékelése során megállapította többek között, hogy a Gazdasági Igazgatóság területének társadalmi, politikai kérdései időről időre megvitásra kerülnek, a vitákban a tagok többsége észrevételeivel szerepel, és az időszakos feladatok ellátásába is bevonhatók.

A vezetőség a szervezeti kérdések kapcsán beszámolt arról, hogy a 16 fős párttaglétszám a terület összes dolgozóhoz képest alacsony, a párttagság 9,5 %-os. Különösen kedvezőtlen az arány a fizikai dolgozóknál, mivel a mintegy 130 fizikai dolgozóból mindössze ötven tagjai a pártnak. Ebből átlátható az a feladat, hogy a pártéletté a fizikai dolgozók körében az eddiginél céltudatosabbá kell tenni.

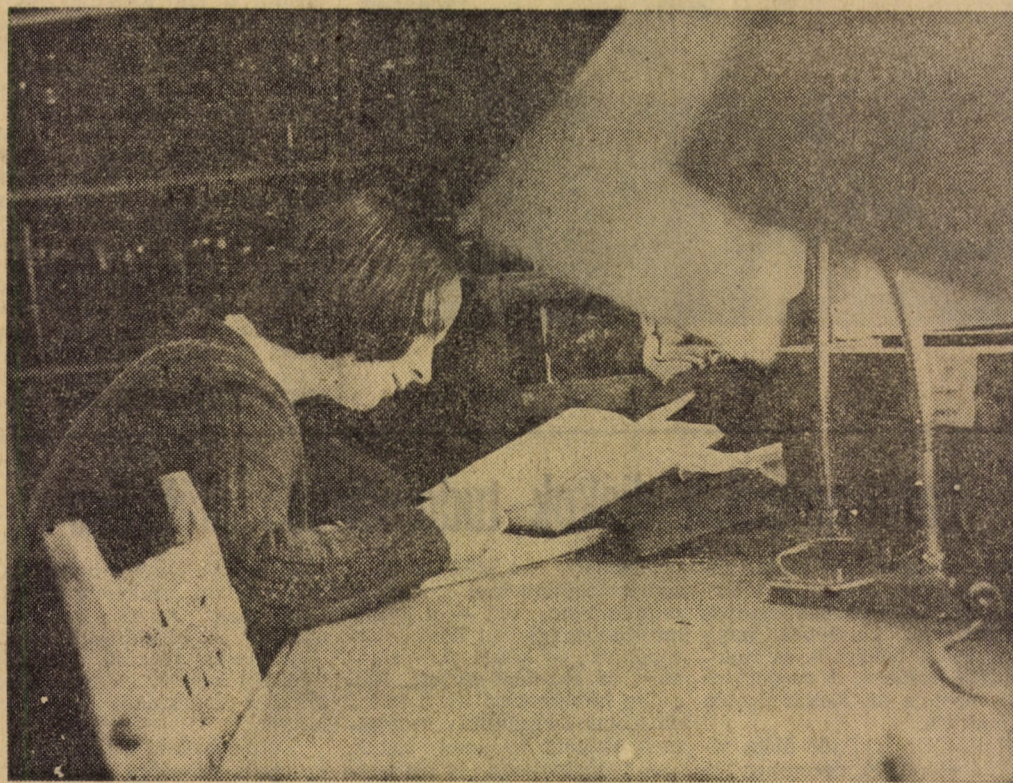
Igen jónak értékelte a vezetőség a pártfegyelmet. Ezt elsősorban azzal támasztotta alá, hogy a beszámolói időszakban igazolatlan hiányzás a taggyűlésen nem volt, és a kis létszám ellenére sem adódott olyan helyzet, hogy a taggyűlés ne lett volna határozatképes.

Elhangzott a beszámolóban, hogy a Gazdasági Igazgatóság párttagsága kommunisztókus méltó magatartást tanúsított, a párt célkitűzéseit általában megismerte, azokkal egyetértett és magáévá tette. A párttagok munkateljesítménye megfelelő volt, több párttag vonatkozásában pedig mintaszervé. A Gazdasági Igazgatóság előtt álló feladatok megoldásában aktív segítséget nyújtottak, több esetben hatékony agitációs és propagandatevékenységet fejtettek ki. Gondot jelent a pártmunkában, hogy a Gazdasági Igazgatóság dolgozóinak összetétele korban, képzettségben és munkakörben erősen differenciált, emellett még területileg is szétszórt. Ezért igen sokrétű és árnyalt pártmunkára van szükség a vezetők és aktivisták részéről.

Foglalkozott még a vezetőség beszámolója többek között a párt- és állami vezetési kapcsolatával, az alapszervezet felsőbb szintű irányításával, az alkalmazotti KISZ-szervezet néhány, az alapszervezetet érintő kérdésével és végezetül konkrétan értékelte az egyes tagok pártmunkáját.

A beszámoló utáni vitában két fő kérdés bontakozott ki. Az egyik az öntevékeny pártmunka értelmezéséről és szükségességéről a terület sajátosságai szerint, a másik a Gazdasági Igazgatóság dolgozóit közt fellelhető politikailag közömbös — a vita során kis számúnak ítélt — rétegről.

Az alapszervezet tagsága a vezetőség beszámolóját a vita után a kiegészítésekkel egyhangú szavazással jóváhagyta.

Fotó: Eszes István

Moszkvai találkozások

Ha Moszkvában a sors, vagy a pincérek szeszéje új ismerőssel ajándékozott meg, szinte mindenkinek felcsillant a szeme, ha megtudták, hogy magyar vagyok. „Budapest, szép város” — szinte minden beszélgetés így kezdődik, pedig nem sokan jártak nálunk. Aztán kiderül, hogy mégis sokat tudnak rólunk. Filmeken látják, újságokban olvassák kis országunk híreit, szinte mindig olvashatók plakátok, amelyek magyar kiállításra, színdarabokra, filmre, vagy hangversenyre invitálják a moszkvaiakat. A gyümölcsboltok magyar olmaival, a városban közlekedő Ikaruszokkal is mindig szívesen „dicsekedtem”. Szinte mindenki hallott Petőfiről, Bartókiról, szívesen hallgatják Kálmán operettjeit, vagy Koós tánclemezit.

November 7-én háziulira

voltam hivatalos. A Moszkvai Közgazdasági és Statisztikai Főiskola egyik ifjú tanérsege ide hívott lakásmentelőre. Sokan voltak, fiúk, lányok. Egyszerre csak az egyik srác megkérdezte, hogy nem laktam-e tavaly a Kinizsiben, mert mintha ismerős lennék. Aztán kiderült, hogy fél évig laktam egymástól mindössze egy emeletre. A többiek is ott voltak a bulin, akikkel együtt volt, és már nem is lepott meg, hogy a vacsorához tokait ittunk, és Illés és Omega lemezekre táncoltunk. Előkerült egy Gólyahír is, a Közgazdasági bál kiadványa, és minden kedves emlék.

A főiskolán, faluújságon láttam az Országházat. A nyári gyakorlaton nálunk járt diákok emlékeztek budapesti és pécsi emlényeikről. Ha egy-egy tanszékre benyitottam, szinte mindig akadt oktató,

aki volt Budapesten tanuló. A Kőzgazdasági és Statisztikai Főiskola egyik ifjú tanérsege ide hívott lakásmentelőre. Sokan voltak, fiúk, lányok. Egyszerre csak az egyik srác megkérdezte, hogy nem laktam-e tavaly a Kinizsiben, mert mintha ismerős lennék. Aztán kiderült, hogy fél évig laktam egymástól mindössze egy emeletre. A többiek is ott voltak a bulin, akikkel együtt volt, és már nem is lepott meg, hogy a vacsorához tokait ittunk, és Illés és Omega lemezekre táncoltunk. Előkerült egy Gólyahír is, a Közgazdasági bál kiadványa, és minden kedves emlék.

Nikolaj Filipovic Uszkov, a számítástechnikai tanszék docense harminc évvel ezelőtt Magyarországon, fegyverrel a kezében ünnepelte huszadik születésnapját. Most a tanszéki értekezleten köszöntötte virággal és meleg szeretettel az ötvenedikén. 19 évesen lett katoná, részt vett Románia felszabadításában, majd a II. Ukrán fronttal — már mint őrmester — Magyarországon. Szolnokot aránylag gyorsan felszabadították — mondja —, majd Budapest következett. Őn is tudja, minden házért, utcáért küld, nehéz harcot kellett vívni. A németek felrobbantották a hidakat, nem kímélték a várost. Ezután még nehezebb volt, ha egyáltalán lehet jöközni. Ott voltam Horthy palotájának ostrománál is. Budapest után Esztergomban voltunk, s a győzelem napját már Ausztriában ünnepeztük. A magyarok mindenütt nagy örömmel, lelkesedéssel fogadtak, és ha néha magánlakásban szállásoztak el, nehéz meghatódottság nélkül gondolni arra az őszinte szeretetre, amellyel ott fogadtak. A háború után befejeztem tanulmányaimat, és immár 27. éve itt tanítok a főiskolán.

Sokat írhatnak még azokról, akik csak futólag említik meg: „Budapest előtt halt meg a bályám”, vagy „apám Székesfehérvárnál vesztette el a jobb lábát”, vagy „én is ott voltam”. Őket különösen érdekli országunk sorsa, eredményeink, hiszen — joggal — örömeinket, gondjainkat kicsit sajátjuknak is érzik.

Halász Géza

Közgazdász könyvespolc

Ferge Zsuzsa:

Társadalmunk rétegződése

Nem új könyv került az olvasó kezébe, hiszen Ferge Zsuzsa Társadalmunk rétegződése című munkája még tavaly megérte második kiadását. Képzletbeli közgazdász könyvespolcunkra egészen egyszerűen aktualitása és rendkívüli fontossága miatt kívánczok.

Társadalmunkban a szocialista építkezés kezdetén óriási és gyors változások mentek végbe, melyek természetesen az idő múlásával lelassultak, kialakultak. Eppen ezért lehet a hatvanas évek közepén végzett szociológiai vizsgálódás eredménye nagy részben ma is helytálló.

„E könyv a mai magyar társadalom szerkezetének elvi kérdéseiről, a fontosabb társadalmi viszonyokról és ezek empirikusan is megfigyelhető megjelenéséről, következményéről, mindenekelőtt a társadalmi különbségrendszerről szól.” — írja előszavában Ferge Zsuzsa, s ezt a gondolatot vizsgál végig világosan, logikusan és közérthetően. A mű első részében a rétegözéssel kapcsolatos polgári és marxista elméleteket szembeesít, s erre az átfogó elméleti alapra építi fel saját elgondolását. Véleménye szerint ma a rétegözében nagy szerepet játszik a munkamegosztásban, a hatalomban elfoglalt hely. Ennek elemzése után alakítja ki azokat a munkajelleg-csoportokat, melyeket a könyvben különböző szempontok szerint vizsgál, értelmez. A könyv második részében pedig olyan, sok vitára okot adó kérdésekhez nyúl mint a jövedelem, művelődés, életmód.

Különösen fontos olvasmány lehet ez a könyv a közgazdasági egyetemistáknak, akik nagy valószínűséggel ilyen kérdésekkel is szoros kapcsolatba kerülnek majd későbbi munkájuk során. Az egyetem védő skáryai alól csak kevesen tekintenek ki a gyakorlati életbe. Ez a könyv oda vezet el bennünket. Jó alapot nyújthat azokhoz a vitákhoz is, melyekről gyakran esik szó szemináriumokon, például: van-e hátrányos helyzet, hogy állunk a közművelődéssel, a társadalmi presztízzsel. Ezek mind-mind a mi problémáink is, ha jelenleg még csak közvetve találkozunk is velük.

Ferge nem filozófál feleslegesen, mondanivalóját statisztikai adatokkal támasztja alá, mint azt a könyv alcíme is előre jelzi: Elvek és tények.

— B —

Új könyvek

Két érdekes Kossuth-kiadványra hívjuk fel olvasóink figyelmét. A Közgazdasági Ismeretek sorozatban jelent meg Pálfi István a SZOCIALISTA GAZDASÁGI INTEGRÁCIÓ című kötetét. A könyv részletesen tárgyalja a KGST megalakulását, működésének alapelveit, 25 éves történetét, a KGST országok gazdasági fejlődését, a szocialista gazdasági integráció komplex programját, a komplex program eddigi eredményeit. Tér-

képek színesítik a könyvecsét, a mellékletben pedig az olvasó megtalálja a KGST országok fontosabb nemzetközi gazdasági szervezetéit, a KGST állandó szerveit.

Cieplewski—Kostrowicka—Landau—Tomaszewski: A VILÁGGAZDASÁG TÖRTÉNETE A XIX. ÉS A XX. SZÁZADBAN.

Nagy feladatra vállalkozott a négy lengyel közgazdász, egyetlen könyvbe sűrítette össze az elmúlt kétszáz év gazdaságtörténetét. Nem országok szerint követik nyomon az eseményeket. Folyamatokat, jellemző tendenciákat ragadnak meg, ezek érvényre jutását, specifikumait keresik az egyes országokban. Néhány fejlettséggel próbáljuk ezt értékelni; a tőkés viszonyok fejlődése falun, az európai államok gyarmatosító terjeszkedése, Pénz, bankok, állami pénzügyi szervezet, az ipar és a második ipari forradalom, a munkásosztály, a világgazdaság a második világháború előestéjén stb. Olvasmányos stílus, gazdagon illusztrált színes szakkönyv, mind a szakavatott olvasó, mind az egyszerű érdeklődő örömet lelhet benne. A sok új ismeret mellett az eddig tanultak is egységes rendszerre állhatnak össze a könyv olvasása révén.

A Végh Antal legenda

(állásfoglalás)

Végh Antal szerepléséről beszámoló, lapunk legutóbbi számában megjelent híradás volt az a határ, amely jelezte: állást kell foglalnunk a „Végh Antal-ügyben”. A politikai rovat részéről nem is annyira a nagy vihart kavart könyv témájáról, a labdarúgásról szeretnénk vitatkozni (itt talán nem vitákra, hanem egyes, illetékes szakemberek részéről régóta levonandó konzekvenciákra, cselekvésre volna szükség), hanem éppen ennek a viharnak a visszájárását, a világszerte elismert és féltetett személyiségnek néhány tanulságáról szeretnénk meditatálni. Tehát nem elsősorban a könyv, illetve nemcsak a könyv tartalmazza azt a politikai és gazdasági politikai elemzést, amely mellett el kell állni. A viták és érvek természetesen kínálnak azokat az ordító igazságokat, amelyeket sokan nem tudnak vagy nem akarnak észrevenni.

Szellemi és politikai közéletünk minden szintjének nemegyszer előforduló, vissza-vissza térvő jelensége és kórtünete, éretlensége, hogy jogos bírálatot tartalmazó műveket, álláspontokat, nézeteket szemellenzős, vulgáris és apologetikus módon a következő ismétlődő érvekkel utasítanak vissza: dezorganizál, nem visz előre, nem konstruktív stb. A tisztánlátáshoz szükséges arányérzék mond ilyenkor csodót. Miért Végh Antalról (és helyettesíthetjük a többi nevet) vagy X-től kérjük a megoldást, ami nem az ő feladata? Az ehhez hasonló érvelés (gyakran féltelen agresszivitással védekező) bírálatelutasítás láttán adódik a

Végezetül: köszönjük Végh Antalnak, hogy nevelhetünk. Mert hibáival együtt is százzal többet tett a tisztánlátásért, mint azok, akik minimális arányérzékűek is elvesztve, elsősorban csak bírálni tudták működését.

Zimányi Zoltán
Marschall Miklós
Sas István

Kiss Zoltán felvétele

A csepeliek hősi ellenállása

Részlet Rác Agnesnek, az 1970. évi országos középiskolai tanulmányi versenyre beküldött történelmi pályázatából: A népi hatalom helyi szerveinek kialakulása, működése a felszabadulástól az első tanácstörvényig.

Az 1943-as, a németek száma kedvezőtlen külpolitikai helyzet elősegítette az osztrácharcot, az ellenállás megszervezését. E feladat a két munkáspártra, az SZDP-re és az illegális kommunista pártára várt. Az ellenállás megszervezésének előfeltételei biztosítottak voltak, hiszen a csepeli Weisz Manfréd gyárban évtizedek óta erős volt a munkásmozgalom. A csepeli munkások nem felejtették el a Tanácsköztársaság alatti hősi helytállást. Az öntudatos, szervezett munkások a Horthy-önkényuralom éveiben építették fel filléreikből a Csepeli Munkásotthont. A szervezettéget bizonyítja a szakszervezeti tagok és az SZDP-tagok magas létszáma.

Az illegális kommunista pártnak is szervezetileg erős frontja volt gyárán belül.

A közös kirándulások, az ottani előadások adták az alkalmat a pártok vezetőinek, hogy agitáljanak a háborús politika, a fasizmus, a tőkés kizsákmányolás ellen, ugyanakkor elhínták a munkásokban a Szovjetunióba vett hit csirát. Ezenkívül az illegális kommunista párt röplapja, az illegális Szabad Nép cikkei és a moszkvai Kossuth rádió adatai is az ellenállásra szólítottak fel. Az ellenállás kezdeti fókáit a munkások számszerűsítettek el, lassan készítették el a munkadarabokat, sebeztes árut termeltek. E kisebb szabotázsakciók egyre nagyobb méreteket öltöttek. Így például 1944-ben a magnéziumgyár egész magnéziumkészletét felgyújtották. Az ellenállás, az osztrácharcot más formában is megnyilatkozott. 1943. szeptember 2-án 5000 ember lépett strájkba a közellátás elégtelensége, a háborús termelés fokozása, a munkások végtelenségig történő kihasználása miatt. A nyilas terror időszakában a németek háborús veresége egyre nagyobbok voltak. A szövetséges csapatok mind több területet szabadítottak fel. A németek menteni akarták még a menthető. Szándékban állt a Weisz Manfréd gyár felszerelésének, a szakmunkások egy részének elhurcolása Németországba. Ezt a munkát el is kezdték. A gépeket, felszereléseket vagonokba rakták, s elindították Németország felé, de rendeltetési helyükre soha nem érkeztek meg. A front átvonulása után magyar és német pályaudvarokon találtak meg ezeket a szállítmányokat és csak nehézségek árán sikerült visszaszállítani. A németek az el nem szállítható berendezéseket fel akarták robbantani, illetve megbénítani. A munkások minden erővel igyekeztek megakadályozni a gyár megbénítását, kifosztását. Nem engedték a kemencéket felrobbantani, őrséget álltak, eldugták a csigákat, köteleket, melyekkel a gépeket akarták vagonokba rakni. Egyes esetekben sikerült a gépeket az elszállítás elől elrejtteni és helyettük köveket csomagolni a ládába. Az eredmények ellenére is

a németek a gyár nagy részét kifosztották, megbénították.

Bár az ellenállás szervezett volt a gyárakban és a községben (Csepel) is, de nem eléggé összehangolt, egységes. Az egységes ellenállás megszervezése céljából alakult meg 1944. október közepén az úgynevezett 13-as bizottság.

Ebben a munkásegység bizottságban részt vettek a munkáspártok (a községből és gyárakból egyaránt) szakszervezetek vezetői. A bizottság megalakulását elősegítette az MKP és az SZDP által kötött 1944. október 10-i akcióegy-

ség-megállapodás, amelyről Csepelen is tudomást szereztek.

A bizottság vezetője Kalamár József volt (MKP). Kalamár József az 1936-os ellenforradalom áldozata lett.) Tagok: Mihály Gyula, Hidasi Ferenc, Kubancsik Ágoston az MKP, Csicsics Sándor, Németh Ágoston, Ivanics István, Faragó József az SZDP és Katona Antal, Somogyi Antal, Tárnok Imre, Kovács Ferenc a szakszervezet részéről.

A 13-as bizottság két szoros összefüggő feladatot tűzött ki maga elé: 1. A nyilasok és a németek elleni harc összehangolása, 2. A felszabadulás utáni hatalomátvitél előkészítése. A bizottság elég nagy hatást tudott kifejteni a dolgozó tömegekre, hiszen olyan programot követelt (MKP), amely a nép felemelkedését szolgálta. Így az ellenállás szervezését, irányítását sikerrel látta el.

Legjelentősebb akciója Csepelen kiürítésének megakadályozása volt. A nyilasok 1944. december 4-én ragasztották ki a hirdetéseket, melynek értelmében a község déli részét még aznap délben ki kellett volna üríteni. A lakosságnak gyalog kellett volna elindulnia a Bécsi úton Komárom felé. Az emberekből a hosszú idő óta felgyülemlött felháborodás, elkeseredés, gyűlölet kirobbant. Az MKP 1944. november 27-i röplapja felszólította Csepel dolgozó népét az ellenállásra, az általános strájkra, az erőszakra erőszakkal történő válaszlásra, a nyilasok, németek elleni harca, a Vörös Hadsereg támogatására.

A 13-as bizottságnak irányítani kellett a már forradalmi hangulatú tömegeket. A bizottság, a kommunista, a szervezett munkások, a baloldali érzelmű emberek vezetésével 1944. december 5-én 5000 főnyi tömeg vonult a községháza elé (mai Tanácsház tér). Férfiak, asszonyok, gyermekek tiltakoztak az elhurcolás, az erőszak, a háború ellen. A tömeg szétesésére kiküldött rendőrök és katonák nagy

része is csatlakozott a tüntetőkhöz. Felhangzott a Himnusz és a Szózat; és a községháza tisztviselői is a tömeg mellé álltak. A tüntetés, a szervezett ellenállás hatására december 6-án a nyilasok visszavonták a kiürítési parancsot, Csepel népe győzött.

A csepeliek hősi ellenállása országosra visszahatott. A december 6-án a nyilasok visszavonták a kiürítési parancsot, Csepel népe győzött. Az ellenállás Csepelen tovább folytatódtott. A község üzemei részt vettek az MKP által meghírdetett általános strájkban. A munkásság a 13-as bizottság irányításával felkészült a fegyveres harcra is. Az ifjúmunkások Fejtő Antal, Rosta Gábor és Gyárfás Kálmán Kőbányáról szereztek fegyvert. Az ifjúmunkások szintén a 13-as bizottság megbízásából széles körű propagandát fejtettek ki a község környékén állomásozó magyar katonai alakulatok körében. A propaganda hatására elég sok katona megszökött, rejtgetésüket a csepeli munkáscsaládok vállalták magukra. Az ifjúmunkások elvágták a frontcsapatok telefonvezetékeit, próbálták megakadályozni a fasiszta csapatok utánpótlását.

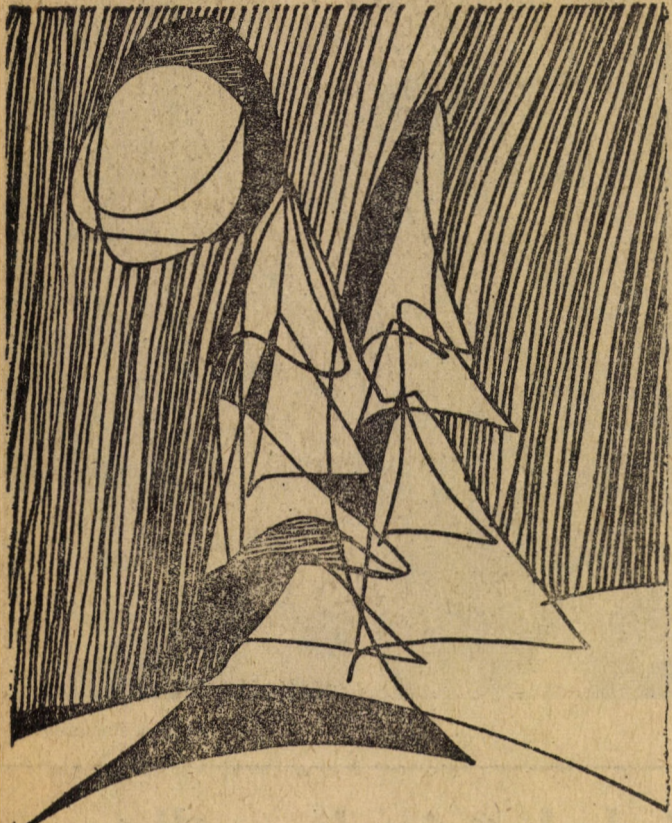
A 13-as bizottságon belül felmerült a szovjet csapatokkal való kapcsolat felvételének terve, noha nem volt egészen teljes köztük az egyetértés. A jobboldali szocialdemokraták elleneztek a fegyveres harcot és a szovjetekkel való kapcsolat felvételét is. Ennek ellenére a bizottság kommunista és a velük egyetértő baloldali tagjai megbízták Gyárfás Kálmánt a szovjet csapatokkal való tárgyalásra.

December 29-én Gyárfás Kálmán átszökött a Kis-Duna jegére a Soroksáron állomásozó szovjet alakulathoz, ahol Haskó alezreddessel megbeszélte a csepeli munkások és a szovjet csapatok együttes fegyveres fellépését a Csepelen állomásozó németek és nyilasok ellen. Az időpontot 1945. január 3-ra tűzték ki. Ezt azonban a 13-as bizottság az imént említett jobboldali szocialdemokraták ellenállása miatt megvalósítani nem tudta.

A bizottság meggyőzve a jobboldalt január 8-án átküldte Gyárfás Kálmánt az akkor már Csepel szigetén állomásozó szovjet csapatokhoz, hogy új időpontot jelöljenek meg a fegyveres támadásra. Erre azonban már nem került sor, mert a II. Ukrán Front egységei előretörésének eredményeképpen a nyilasok és a német csapatok 1945. január 9-én reggel fél 7 órakor elhagyták Csepelt, felrobbantva maguk mögött a két csepeli hidat.

1945. január 9-én a reggeli órákban Kalamár József vezetésével Csepel község határában (a mai Csillagtelepen) a 13-as bizottság tagjai, illetve megbízottai fogadták a felszabadító Vörös Hadsereg alakulatait.

Csepel felszabadult!

Kürthy Hanna rajza

Mit teszünk a fa alá?

Az újságok és a rádió megújuló reklámhadjáratai, a zsúfolásig telt kirakatok, csilingelő fényes üveggömböcskék, izléses és izléstelen mütyürkék kirakodásaira már hetek óta éreztetik a lülettető hétköznapi nem éppen szerényen meghúzó háttérként: karácsony előtt állunk. Belőlem mégsem az évente megismétlődő és újakkal is bővülő kereskedelmi fogások váltották ki az ünnep közelségének érzetét, hanem az a csarnok környékén egyik este élesen orromba csapó illat, amivel első pillanatban egyik nyugat-dunántúli kisvárosnak jellegzetes bódító levegőjére asszociáltam, csak aztán — talán egyetlen famillirálisnak mondható ünnepről. Ez azonban a meleg szoba csomagbontásos hangulatával, enyhén éget csillagszóró, fénylő, narancs, édesség illatával társult.

Gyerekkorban az iskolába a téli szünet után visszatértem (első órákon ugyanis rakoncátlan még az osztály) tanítónk mindenkiel végigolvasatta, mit is kapott. Rossz szokás volt. Alkalmat adott valótlán értékítélet születe szegyenérzésekre, gyermeki fejjel mégis elfogadott mércére; minél nagyobb az ünnep „termésének” rájuk jutó része, annál jobban kiérdemelték a szeretetet.

Félek, azok agyában ma is vannak ilyen hibás értékrend-

Molnár Patricia

Egy rézdarab

Este tíz körül a kettessel sikkannunk a Margit-híd felé. A gyér utastér a Vigadónál benépesül, elegáns színházi közönség, a Pestből jöhetnek, vagy tán a japán vacsoráról. Ki tudja? Megélenkül a báva légkör, folyik a szó, jó, jaj de jó, ne is mondd, lesek kifele a pársz úvegben. Szép vagy Duna-part, szépséggel szép. Visítanak a kerekék, kanyarodunk, Kossuth tér, kevesen maradunk. Nézném a Parlamentet, de reflexem elkapja szemem, valaki fölzokog, őt kereselem. Idős hölgy ül tölem nem messze. Vállai rázkódnak, egyik keze görcsösen tapad szájára, másikkal retiküljében kutat, lefelé hajolva könnyei ölebe hullanak. Egy úr tornyosul fölébe aggdón — férje lehet gondolom. Értetlenül nézem őket, Philemon és Baucis — rosszulre gyanakszom, de mindent megmagyaráz az éles fény, mely szemembe villan, egy rézdarabról. Egy srác veszi léptét felém, leszállni igyekszik, kabátján — megdöbbenek — egy fényes, sárgacillag. Igen, pontosan ott, baloldalt, kicsivel a szív fölött.

Bánki András

Kelle Táncháza a Közgázon?

...S NEM ISZNAK MÁR MÁSBÓL, CSAK TISZTA FORRÁSÓL!" (Bartók Béla)

Aki még nem tudná: — Sneider Fáninak nincs szüksége piros szoknyára! De nincs ám!... Nyugodjék hát békében!... Újat akarunk! Letérni az „Akác út”-ről, hogy az ismeretlen ösvényeket járva, eljussunk a tiszta forráshoz — a népművészethez!

Táncháza a Kinizsiben! Néptánc- és népdalantás! Tánc- és népzenei bemutató!

Ismerősen hangzó szavak? Kellene, hiszen plakátjaink négy hónapja hirdetik. Népi együttesünk és a Mákvirág együttes közös kezdeményezését. Táncháza? A definícióhoz szokott közzgazdász talán eképpen fogalmazna: Szórakozási forma; néptánc és népzene új formájú ismeretterjesztése — alkalom a szórakozza tanulásra! Ezt akarjuk, erre szólítunk fel Bartók szavaival. S hogy miért éppen Téged? ... Mert elsősorban Téged és egyetemünk többi hallgatóját szeretnénk megnyerni az ügynek, s mert Téged is kellene, hogy érdekeljen az, amit már a Csillótól a Fővárosi Művelődési Házig, Sátoraljaújhelytől Pécsig mindenütt szépen járnak és... nem járnak rosszul!

Mondják, hogy a táncok nehezek. Nem így igaz! Nem a táncok — a lábak nehezek! De nem is csoda, hiszen a legújabb táncokhoz tán már fel sem kell állni. Mi mozogni hívunk!... De ha tényleg semmi kedvet nem érzel a táncra, akkor gyere dalolni! Enekléshez, zenehallgatáshoz nem elsősorban láb kell és uram bocsá, ha zenélni akarsz, annak sincs akadály, szívesen segítünk!

Ma már kevesen vannak, akik a népi hagyományainkat eredetiben ismerik. De hogy vannak, arról meggyőződhet a Táncháza is. Nekem nagyszerű élmény látni, ahogy egy hatvanéves, néprwiselethe öltözött táncospár ropja a marosszéki forgatót, esetleg tanulni tőlük... aztán bukovinai székely népmeséket, baladákat, csángó és baranyai népdalokat, ritkán hallható népi hangszereket hallgatni... megintcsak a legilletékesebbek tolmácsolásában.

Nem „magyarkodni” akarunk, éppen ellenkezőleg: — népünk kultúrájából akarunk izelítőt adni!

S hogy mi vár rád itt, ha tanulni akarsz? Szébbnél szebb népdalok és a hozzájuk illő táncok. Aki már ősszel is ott volt a Táncháza, annak nem ismeretlen a széki táncrend (az erdélyi Szék községben táncolják). A táncrend egyszerű és közvetlen lassúja, a feszes, erőteljes négyes ugyanúgy hamar megtanulható és élvezhető, mint a változatos, izes csárdás (nem „Tschardasch”) vagy a vidám, bohókás hétépés. A szünetek táncra a legényes és a leánytánc. A legényes kicsit nehezebb, de hát épp ezért legényes! A karikázó — a leányok táncra, épp ezért kevesebb, légszebb! Már ősszel elkezdte és tavasszal folytatni fogjuk a dunántúli ugrós tanítását. Ennek a táncnak a lépésanyaga áll talán legközelebb a kezdőkhez és számtalan variációja mindenki számára jó szórakozást biztosít.

Kell-e hát Táncháza a közgázon? ... Vizsgaidőszak után a Táncháza — változatlan formában — újra indul. Továbbra is keressük azonban a színvonal-emelés lehetőségeit és ebben az énekkar, az irodalmi színpad és a közönségszervezés segítségével és aktív közreműködésére számítunk...

„A jó bornak is kell a cégér” — tartja a mondás. Népszerűsítsük hát a Táncháza is — és ne csak mi, táncosok — segítsen ebben a KISZ is, hiszen kezdet kezdetén nemcsak együttérzéséről biztosított bennünket. Ha kultúrosaink a népszerűsítésben részt vállalnak, akkor elképzelhető, hogy a „kampány” után, a „legényesség” is eljön a Táncháza.

Végezetül csak ennyit: Űgy érezzük, elindítottunk valamit. Az ajtó szélesre tárva várja az egyetem többi kultúr-csoportját is. Hogy a lehetőségeinket kihasználjuk; hogy a Táncháza megfelelő tartalommal töltsük ki — mindnyájunk közös ügye! Mindnyájunké, akik arra vállalkozunk, hogy ápoljuk és népszerűsítjük a népi hagyományainkat. Örömmel várjuk a Táncházaért született ötleteket és örömmel látunk mindenkit, aki ebben a munkában — akár mint népművelő, akár mint érdeklődő — részt vállal.

Az Egyetemi Népiegyüttes nevében: Nyikos István

Titoklesőben

Éjszakára bizonytalanná válik a nappalok helyéhez kötött tárgyi valósága, apró neszekből következtethetsz, hogy vándorolnak a szoba berendezései surranva egymáshoz, el-susogni gazdáik bújást-baját, bepanaszolni a szomszédokat. Német nyelvű naptár ad nagyot sóhajtvá menekül szótérteni honfitársaihoz: a szótárakhoz. Siránkozik: a bejegyzések mintha titkosak lennének, más nyelven íródnak. Ettől olyan „lebensmüde” s örömmel nézik fogatkozót testét: hál’ istennek már december közepét írunk. Az angol lemezek vidám történetekkel itatják szakszövegtől borongóssá lett cimborájukat.

Az összehajtogatott Budapest térkép leugrik a polcra, óvatosan nyit ablakot (túl éles alvóknak már a levegő), ő pedig nő-nő, míg méretei el nem érik az igazi utcákat, tereket. Valami mégsem passzol megint, itt új ház van, amott az elvezetések változot, hajnal felé csaldóva kell megint visszaszökni.

A könyvek is elmászálnak helyükről, Lukács György Rousseau-nak mesél az elmúlt időről, egy Gauguin-kép Maugham-hoz ballagva ad felvilágosítást fogantatásának körülményeiről. Hát itt megvalóságos harc van; izmosok zizegnek a maguk néhány oldalával szikrázó átkokat kisebb terjedelmű társalk felé.

Villamosbérleted gondold egyet és eloson, l’hegye éri el a Boráros téri megállója-ban az éjszaka is közlekedő hatost. Nagyon fújva dobná magát az ülésre, de a zsúfoltság nagy, még nyugdíjas bérletek is kapaszkodnak a lef-fentyükbe.

A csizma szomorúan néz vég-gig fröcskös ruháján, ke-fét, pasztát hóna alá csapva már a vasaló sem nézheti tét-lenül, itt fekszik mellette két gyűrűt, megviselt alak, rájuk nehezkedik.

Egy kis csapatnak nagyon sietős az útja, ugyancsak szedniük kell lábukat, hogy hazaköszönnének. Az összerakható, hasas fababák Le-

ningrádba igyekeznek, egy diszkanál az istanbuli minareteknek mond üdvözetet, a fekete kerámia meg csak Erdélyben, egy fazekas polcán tud igazit szundítani.

Fényképek jönnek elő, alanyaik megelevenedve most másképp tesznek, mint a múltban.

Az ideai jegyzetek megrohanják a ma érkezett indexet, osztogatják a jó tanácsokat, ajánlják magukat. Persze, a lecke-könyv sem mai legény, oldala hegyeset seccintve le-gyint a buzzólkodóknak. Bizonyítékul felsorakoztatja katonáit: némelyik „Egyes Közlegény” izmosabb, jegyzetlapoktól duzzadóbb, mint a kényeskedő, halovány, ránézésre viszont piruló „Jeles Kapitány”.

Az asztali lámpa wolfram szálja is kiszökött a folyosóra, ronkatesztvérei egy gazdag unokáról, a Neonról mesélnek.

Egy-két szoknya unja magát a fogason, hasonlóan mel-lőzött blúzokkal társulva fölle sétálva élnek most ki magukat, irigykedve döfnek stop-polásnyit egy agyonhasznált társukba; na, holnap te is szanatóriumba mehetsz.

A szemétkosár visszeres lá-bait alig bírja, undorodik magától, hát muszáj tartalmát kihányania. A virágok kihaszná-lják a biztonságról elfeledkezett kulcs elszenderedését, jót isznak a csap alatt, hogy utána a víztől elnehezült test-tel jólesően fűjják ki magukat megszokott házuk táján.

A polcon újra ricsajoznak: Karinthyké pezsgős társasága ünnepli (az író halála előtt egy nappal) Siófokon a kissé túllötözött úszóversenyzők győztesét.

Most már szót sem érteni, ez igazán túlzás. Felkapcsolod a villanyt, hogy rendet csinálj, de a ravasz kis wolfram túljár eszedén, előbb püsszege visszaparancsol mindenkit, csak aztán hunyorít gúnyosan a méltatlan titoklesőre.

Molnár Patricia

A múlt hullámverései

A két nénike elköszönt egymástól. Alltak a forgalmas utcán, a presszó előtt, egyikük intett kezével — a nagy zajban elvész a szó. A másik visszaintett, s apró, csuklóból végzett mozdulattal tett, mintha tekerne valamit. Aztán elváltak.

„Majd hívlak”. Ezt mondta a mozdulat. Öreg kurbilis telefon, a gyerekek már rád sem ismernének. Elveszel, kipusztulsz, végedet járod. A múltat idézed. Meddig él a múlt?

A tárgyak pusztulása. És megszületett a tárgy. Évek, századok fogták egymást karon, míg valaki nyakon ragadta, s formát adott a bolyongó gondolatnak. És megméretett. Előszőr, s aztán napjában. Létezése minden pillanatában. Formája, lényege az emberbe ivódott. Alakította gondolatát, benne volt mozdulataiban, benne üledett. És könnyűnek találta-tott.

A tárgyak lassan pusztulnak el. Tűzbe dobhatod, apróra vágthatod, tengerbe süllyesztheted. Benned él. Néha még rá-mozdul kezéd, néha még gondolsz vele, még egészségként látszik. Aztán felmorzsolódik. Ellepi a jelen. És belesüllyed a meg-foghatatlan, a leggazdagabb gyűjteménybe, ahol minden fel-lelhető, ami múlt, s megtalálható minden, ami jövő.

Hát köszöntelek, te jó öreg kurbilis telefon. Megszolgáltál, s most bölcsen, méltósággal haladsz múltad, jövőd felé. Többé nem találkozunk. Viszontlátásra.

Rejtő Gábor

Rejtő Gábor

A csendet figyeld

Sóhajjád sűrűl a csend
Ha magára hagyják üvölt a bánat
Elcsitul, de el ne hidd
Csendet öröl a bánat

A boldogság csenddé magasul
Nem bánja romjaid
Benned él, míg nem beszél
Míg hallgat, dolgozik

A csendet figyeld
Öröm s bánat méri életed
Beszélhet ki hallgat
S hallgathat az is ki beszél
Ha érted

Dobos Péter

Hanyatt feküdtek

Hanyatt feküdtek mind a tizen
s égnek emelték lábukat
először úgy tűnt valami tréfa
játék a sok ember között
de a lábak tapsolni keztek
szertartásosan ritmikusán
topogtak a máglya fölött

papírból épült kis máglya volt
rajta szemét lom hulladék
s a langyos lángok fölött a lábak
jártak körben fagy-táncokat
félpár cipőknek papucsoknak
taposta talpuk az eget
— még egy kis meleget
— még egy kis meleget
könyörögtek kegyetlen táncra
a cigánygyerekek

(Bajusz Károly felvétele)

A csepeli fiúk

„...meg kell teremteni a feltételeit annak hogy a fizikai dolgozókat az eddiginél nagyobb számban tanuljanak; az állami felsőoktatásban is növelni kell annak lehetőségét, hogy a fizikai munkások felsőfokú tanulmányokat végezzenek.” (Közlemény az MSZMP KB 1973. novemberi üléséről)

Szeptembertől hat csepeli fiatal jár egyetemünkre, akik tanulmányaik megkezdése előtt fizikai munkások voltak. Nevelőtanárunk a nemzetközi tanszéken dr. Széles Adolf. Tőle érdeklődtünk aziránt, hogy

mik voltak azok a belső egyetemi körülmények, amelyek a felvételnél erre a módjára is lehetőségét nyújtottak?

— A gondolatot — hogy közvetlenül a munkapadok mellől emeltük ki külügyi pályára alkalmas, tanulni vágyó fiatalokat — nemzetközi tanszékünkön vetettük fel, de a Külügyminisztérium is benne volt első percből kezdve, hogy politikailag, emberileg, szakmailag megfelelő munkatársak képzését így is biztosítsuk számukra.

Való igaz, hogy nem volt megfelelő a szakágazat összetétele. Kevés volt a munkásparaszt származású hallgató. Elsősorban nyelvi követelmények miatt nem jöhettek erre a szakágazatra, de a mozgalmi munkájuk sem volt olyan, különösen az egyetemre kerülés első éveiben, amelyek alapján a KISZ javasolta volna őket. Az egyetemi tanulmányokra való átállás oly mértékben leköti a hátrányos helyzetűek energiáját, hogy nem tudnak megfelelő aktivitással részt venni a mozgalomban. Késztelenül ebben is több támogatásra lenne szükségük, hogy meggyorsítsuk az egyetemi körülmények-re való átállásukat. Erre a két okra vezethető vissza, hogy a szakágazaton az optimálisnak tartott mértékhez képest kevés volt a munkásparaszt származású hallgatók aránya.

A tanszék elgondolása arra frányul, hogy ezt az állapotot megszüntesse és a munkásparasztainak a társadalmunkban elfoglalt arányszámának megfelelően — 50 százalékban — a szakágazaton is biztosítsa a helyet.

Hogyan választották ki a hat csepeli fiút?

— Az arányszámnövelés egyik útja az egyetemre bekerült hallgatók kiválasztása az első év után. De megpróbálkoztunk azzal az elgondolással is, hogy a peremkerületek gimnáziumainak érettségiző diákjaiból válogatunk. Jártunk Csepelen, Kőbányán, Újpesten. Itt azonban rájöttünk, hogy ez nem az igazi. Ezek a munkásparaszt származású fiatalok is messze esnek a gyakorlati élettől, mert csak diákok voltak. Célszerűnek láttuk, ha azok között válogatunk, akik vagy öt éve már gép mellett dolgoznak.

Gondunk ezzel kapcsolatban az volt, hogy milyen korúak legyenek. Az nem jó, ha régen voltak középfiskolások. Végül is minimum öt évben egyeztünk meg. A 23–25 évesek azonban már általában családok. Biztosítani kell számukra a fizetést. Ezt a Külügyminisztériumtól kapják az utolsó 8 havi átlagkeresetüknek megfelelően. Ha viszont már valaki munkakönyvvilág is a minisztériumhoz tartozik, akkor feltétlenül biztosítani kell a felvételt jó kimenetelével is, hogy ez megérje a befektetést. Ennek érdekében 24 fiatalot indítottunk a felvételt, hogy belőlük a hat legjobbat válasszhassuk.

A Ganz-MÁVAG-ban és a Csepel Vas- és Fémművekben a pártbizottság volt segítségünkre a kiválasztásban. Olyanokat javasoltak az elvtársak, akik kiemelkedtek politikai aktivitásukkal, jó munkájukkal, emberi magatartásukkal, és természetesen munkás szülők gyermekei.

Hogyan sikerült a felvételi vizsgájuk?

— A várakozásnak megfelelően. Elmaradásuk be-pótlására mássfél hónapos inbenzív előkészítőn matematikát, gé-t és történelmet tanultak. A felvételnél a

hat csepeli fiatal lett a legjobb.

A gyárban talán nem is ismerték egymást, csak látásból, hiszen ahányan vannak, annyifélé dolgoztak. Vetélnyi Zsolt kompresszorjavító volt az erómű és szolgáltató üzemben, Kiss György a tmk-ban generálózó lakatos, Vajda József a transzformatórgyár elektrolakatos, Lennert István a finomkohászati üzemben olvasztár, majd vákum csoportvezető, Kovács József az egyedi gépgyárban géplakatos és Ari László a varró-gépgyárban mechanikai munkás.

Vetük is elbeszélgettünk, hogyan érintették őket a megváltozott körülmények. Mert május 3-án megváltozott körülmények a világ. A hajnali munkába indulás, a kigyózó gyorsvasút a Vasgyár utcán át a kapu felé hömpölygő nép, a haverok üdvözlése, a megszokott gép, a munka képe egyszerre elmaradt, nem ismétlődik többé. A 6, 7, 12 év óta megszokott szabályos hétköznapok után új, másfajta élet kezdődött számukra az egyetemen.

Gondoltál arra, hogy egyszer egyetemre is fogsz járni?

— fordultam Lennert Istvánhoz kérdéssel.

— Természetesen. ML-egyetemre jártam és a gyárban is úgy terveztem, ha ezt befejezem, beiratkozom a műszakra.

A beszélgetés során kiderült, hogy szinte valamennyien gondolták a továbbtanulásra, de természetesen csak estin és a műszakin. Az, hogy a „szerencse folytán” — ahogy ők nevezik — műszaki helyett a közgazdasági egyetemre kerültek, nem okozott számukra problémát, hiszen a politikai munkát ők a gyakorlatból jól ismerik, társadalmi munkájukon keresztül, mint KISZ-VB-tag, KISZ-titkár, szocialista brigádvezető stb.

— Ami a környezetváltást illeti, arról elmondhatom — folytatta Ari László —, hogy kiközzentünk a régiből, ez negatívan érintett bizonyos szempontból mindnyájunkat. Mert a gyárban túltam mindennap, mi vár rám. Ott nyeregben voltam. Nem volt olyan probléma, feladat, amit nem tudtam volna megoldani, semiben nem tudtak megfogni. Itt viszont az új környezet, az új ismeretlen követelmények, az ember önbizalmát mindentéren megrendítették. Vannak olyan területek, amikben meg tudnak fogni, amiben nem vagyok otthon. Ezt különösen az első időben érezte nap mint nap. Most már újra diákok vagyunk, 6–7 évvel az érettségi után. Mindennap kézzel kell érnünk sikereket és sikertelenségeket. Van amikor nagy a lelkesedésünk, van úgy, hogy túlságosan elbátortalanodunk. De nem engedjük egymás kezét. Aki nagyon elanyaglott, azt karon ragadjuk és visszük magunkkal. Meggyőződésünk, hogy ezt az egyetemet csak így, együtt lehet eredményesen elvégezni.

Megalálatok-e helyeteket a csoportban, a KISZ-mozgalmi munkában?

— Más jellegű a gyári KISZ-szervezet munkája, és más jellegű az egyetemé, mégis hogyha a céljaink azonosak is — vette át a beszélgetés fonálát Kovács József. — A gyári KISZ jó volt, azt tapasztalható tudom, hogy az egyetemi jó, azt onnan tudom, hogy harmadszor is elnyerték

a KISZ VB vándorzásliját. A mi tevékenységünkről el kell mondani, hogy az a társadalmi munka, amit az ember a gyárban végzett, megkívánta, hogy aktívan politizáljunk a munkapad mellett. Itt az egyetemen társadalmi tevékenységünk, bizonyos fókig visszafogott, éppen a megváltozott körülmények miatt. S hogy ugyan olyan lendülettel végezzük itt is a politikai munkát, mint a gyárban, abban az idő a legfőbb tényező.

Mi elsősorban az állami csoportokhoz kötődünk, itt mindenki KISZ-tag. Jó kis csoport, kár, hogy év végén szétválnak. A csoporttársainkra tudunk hatni, annál fogva is, hogy idősebbek vagyunk náluknál, és megfontoltabbak bizonyos döntésekben. De az sem közömbös, hogy bennünket hogyan fogad egy nálunknál lényegesen fiatalabb közösség. Jó közösségi adottságokkal rendelkező csoportba kerülünk. Nincsenek kilógó emberek és valahol azonos a gondolkodásunk is velük. Származásuk is hasonló a miénkkel, és ez nagyon szerencsés körülmény számunkra.

Tartják-e a kapcsolatot a gyárral?

— Képtelen voltam bemenni a gyárba, amióta leszámoltam. Nincs időm rá — panaszkolta Lennert István. — Majd a vizsgák után, úgy ígértük a személyzeti főosztálynak, egy kis élménybeszámolóban adunk hírt eddigi életünkről.

— A kapcsolatot azért nem gyengült köztünk és a gyár között. Sőt, ha lehet erősödött. Számon tartanak bennünket, mint a gyár fiait. Nem közömbös sorsunk alakulása iránt. S én, aki 12 éve dolgoztam a gyárban — mondta Ari László —, csepeli maradok, ha el is mentem onnan.

Hogyan segít itt az egyetemen a csepeli fiúk tanulását?

— a kérdést ismét Széles Adolfnak intéztem. — Kéthetente rendszerezen találkozunk, ahol megbeszéljük, ki hogy áll a tanulókkal, mi a problémája, ezenkívül kapcsolatot tartunk a matematika és nyelvgyakorlatok vezetőivel.

Nekem az a véleményem, hogy a csepeli fiúk meg fogják állni helyüküket, el tudják végezni az egyetemet, és biztos vagyok benne, hogy a későbbiekben a társadalmi munkában is aktívabbak lesznek. Azt is reméljük, hogy majd itt, a III. éven ugyanúgy részesei lesznek a hallgatók között a jó legkör kialakulásának, mint ahogy most az I. éven.

Jelent-e ez a gondolkodás a tanszék számára külön megterhelést?

— Ez nem megy magától. Plusz munkát jelent, de nem terhet. Csak mindig ilyenfajta plusz munkánk legyen és akkor nincs semmi probléma.

A csepeli fiúk egyetemi felvételi kísérleti jellegű volt, vagy a jövőben is sor kerül hasonlóra?

— A jövőben is tervezünk újabb csoportokat felvenni az egyetemre, most a Ganz-MÁVAG-ból és a Magyar Hajó- és Darugyárból azal a különbséggel, hogy már januárban elkezdjük a munkát, és így több időnk lesz az alaposabb felkészítésre.

Halay Edit

Nyári álmok

(Fotó: Bajusz)

Intézkedések az ifjúsági parlament után

Lapunk legutóbbi számában beszámoltunk az egyetem fiatal oktatóinak és dolgozóinak ifjúsági parlamentjéről. Ott felmerült a megfelelő tájékoztatás hiánya, a fiatalok által felvetett problémák orvoslására és a tervezett intézkedésekről. Ezt a hiányt kívánjuk pótolni Kollár Amália személyzeti vezetővel.

A fiatal oktatók egyik sokat emlegetett problémája a továbbképzés. Szakmai továbbképzés a továbbképző intézet keretében folyik, a sürgetett didaktikai továbbképzés terét — az oktatói KISZ-szervezet ezzel megbízott tagjával együtt — elkészítettük. A külső és belső szakemberek bevonásával a felsőoktatás pedagógiajával foglalkozó fel- éves kollégiumot szeptemberben kívánjuk indítani. Minden öt évnél frisebb diplomával rendelkező oktatóknak ajánljuk e lehetőség kihasználását.

Felvetődött a parlamenten a nem oktatói munkakörben dolgozók nyelvi továbbképzésének kérdése is. Ezzel kapcsolatban azt tudom mondani, hogy mindazoknak, akiknek munkájuk ellátásához szükségük van a nyelvtudásra, biztosítjuk a nyelvi kurzuson való részvétel lehetőségét és az ezzel járó munkaidő-kedvezményt. Szeretném megjegyezni, hogy a nem egyetemi státuszban levő oktatóknak mindazon lehetőségeket és kedvezményeket biztosítjuk, mint az egyetemi státuszban levőeknek. Ehhez a kérdéscso- porthoz tartozik még dolgozók továbbtanulásának támogatása is. Ezzel kapcsolatban: támogatjuk mindenki-

nek a középiskolai továbbtanulását (ösztöndíj is erre), valamint a szakmai továbbképzést. Gondolok itt a szakmunkások továbbképzésére (szakkozépfiskola), adminisztrátorok gépirás, gyorsírás tanulására, de nem támogatjuk az első két évben — kivételes esetek persze vannak — adminisztrátoraink egyetemi továbbtanulását, tanulmányi szabadsággal. Elégé elterjedt ugyanis az a felfogás, miszerint házon belül a diploma megszerzése könnyebb, víz-szont az egyetemnek nem ér-deke, hogy adminisztrátoraink gyenge eredményekkel, sok munkaidő-kedvezményel, (tehát a munkát másokra há- rítva) diplomát szerezzenek. Természetesen, ha valaki ennek ellenére az egyetemen kíván tanulni, nem akadályozzuk, s az első két év után, ha megfelelő eredményt mutat fel, támogatjuk a további tanulását. Ez egyéni elbírálás kérdése. Még egyszer hangsú- lyozni kívánom, hogy a kö- zépiskolai továbbtanulást és mindenféle szakmai tovább- képzést (beleértve a gazdasági igazgatóságon dolgozók egye- temi tanulását, ami számukra egyenlő a szakmai továbbkép- zéssel) feltétlenül támogatjuk.

Problémát jelentett egye- temet végzett alkalmazottjaink helyzete. Számukra igyek- szünk fizetésben, szociális jüt- atásokban, oktatóinkkal meg- egyező elbírálást biztosítani. A szabadság kérdésében azon- ban a munkatörvénykönyv meghatározó. Én azt tudom nekik javasolni, hogy kapo- lódjanak be a tanszékkei ok- tató-klubban munkájába. Ez külön öradíjat jelent, saját szakmai fejlődésüket segíti és munkaidőben végezhetik ezt a

munkát. Ezenkívül ha például tudományos státuszban levő dolgozó az oktatókhoz hason- ló számú órát vállal, ugyan- annyit szabadságot tudunk biz- tosítani számára, mint okta- tóinknak.

Mondhatjuk, nyitott kaput döngettek a parlamenten azok, akik a laboránsok mun- kahelyi besorolása ügyében szoltak. Intézkedésünk folya- matban volt. Azóta tartottunk egy megbeszélést a nyelvi in- tézetben, kértük a javaslatu- kat, ami el is készült. Igé- nyük nagyon tisztességes, megalapozott. Az ügyben el- járunk a minisztériumban és január elsejétől már a gyako- rlatban szeretnénk alkal- mazni a terjedő javaslatot.

Két dolgról szeretnék még szólni. Az egyik a fizetés kér- dése. Itt a fiatal oktatókat ta- valy is előtérbe helyeztük. Szakmai, közéleti, társadalmi munkájuk mellett a fiatalok sajátos helyzetét a pályakez- dés anyagi nehézségeit is fi- gyelembe vettük. A fiatal ok- tatók hétszázalékos bérfeljesz- tésben részesültek a kétszáz- alékos egyetemi fejlesztésből. Két százaléknál többet a főre sem kapunk feltehetően, lehe- téseink tehát e téren korlá- tozottak. Az elhelyezési, helyi- séggondokkal kapcsolatban nem sok biztatót mondhatok. Közismertek az egyetem álta- lános és egyéni helyiségszabá- lyai. Mindazonáltal, ahol erre lehetőség volt (nyelvi in- tézet plusz két szoba kialakítá- sa) intézkedtünk. Megállapod- tunk ezenkívül az intézet igazgatójával egy könnyítár- szoba kialakítására. Az anya- egyetemen belül rosszabbak a lehetőségek, így lényeges ja- vulásra nem számíthatunk.

To beat, or not to beat?

avagy: mi történik a Kinizsi-klubban

A cím sajnos nem az én öt- letem volt — pár héttel e- zelőtt az ES-ben jelent meg egy értekezés a fiatalok zené- jéről ezzel a felirattal —, de jelen esetben önként adódik.

Azt hiszem, elég sokan va- gyunk olyanok, akik a múlt évben is és ebben a félévben is szorgalmasan látogattuk a péntek esti zenés-táncos ren- dezvényeket a Kinizsiben. Akik hetente eljártak, sosem családok; kintinó soul zené- ben és remek hangulatban volt részük, amit elsősorban a Bálint együttesnek köszön- hettek. Azonban a múlt fél- évi sikeres fellépések csak el- vétve és rendszertelenül tud- ták megismételni a zenekar tagjai. Hogy mi történt, azt senki sem tudja. Illetve talá- gatásokból, pletykákból annyi kiderült, hogy állítólag túl sokba kerül a Bálint-soul, és ezért olcsóbb zenészeket kell szerződtetni.

Nem feladatunk és nem is vagyok kompetens abban, hogy felülvizsgáljam ezt a döntést. Mégis szeretnék né- hány megjegyzést fűzni a törté- netekhez.

Régen volt ilyen jó hangu- lat a kollégiumi klubban, ta- lán még a Cylonos időben

sem sikerült ilyen remek „E”- klubot kialakítani. Ez mi sem bizonyítja jobban, hogy „messzi földről” is jöttek hoz- zánc, más egyetemeken is el- terjedt a híre a Bálint-beat- nek (mellékesen hétfőként a Metro-klubban játszanak, ide is szerződést kaptak).

Kétségtelen, hogy néhány ünnep, illetve a szüret miatt egy-két buli „hivatalból” el- maradt. Mégis a keserű szá- jít nem ez okozta. Az, hogy egy együttes előadását meg- hirdetik és minden előzetes bejelentés nélkül a péntek este gyülekeznek, a helyszínen tudják meg, hogy elmarad a koncert, bizonytalanságra utal. De hogy az ellenkezője is megtörténhet, csütörtökön rángatják elő őket a másnapi fellépésre, annak már elég ko- moly szervezetlenség és kap- kodás lehet a háttere. A több- szöri melléfogásokkal csak azt érthetjük el, hogy lejárattuk a Kinizsi egyébként nagyon jó klubját, sőt ezen keresztül még az egyetemet is. Most, amikor a Dimitrov téri helyi- ség szombat esti programjai lassacskán megújulnak (arról is lehet már beszélni, hogy ki- alakult törzsközössége van), mindenképpen rossz politika a szomszédban eljátszani a Kö-

zönség, vagyis lényegében a mi bizalmunkat! Azt csodá- lom, hogy ennek ellenére Bál- linték mindig készségesen rendelkezésünkre álltak. Kép- zetlen zenészekkel packázni egyébként sem utal valami szilárd erkölcsre. Képzettek- kel, sőt kiváló zenészekkel tenni ugyanazt már vétkes gondatlanság egy klub eseté- ben.

Ha már egyszer nincs szük- ségünk a Bálint együttesre, inkább ne is csináljunk velük rendezvényeket. Ha szeren- sésebb megoldás egy rossz, de olcsóbb zenekart szerződtetni, amelyek újból meg kell küz- deni a népszerűségért és ez igencsak deficitet okozna egy ideig, ám legyen. Bár úgy tu- dom, hogy az évad kezdetén a kollégium több együttes kö- zül választotta „zsínórsvava- zással” a Bálint-beatet.

Végül is a jó szándék beszél belőlem, aki egy vagyok azok közül, akik szeretik a Kinizsi- bulikat és odafigyel ezek problémáira. Azt hiszem, so- kan szeretnék a következő félévben nemcsak azt, hogy ne rajtunk csattanjon az os- tor, de a közgáz-klubok, jó vagy leendő jó hírenek meg- őrzését is.

—dániel

Ismertem egy embert...

Ismertem egy embert. Amikor először találkoztam vele, a living rumja csilgóján csüngött egy szál láb-törővel a fején. Később jobban megismerkedtünk.

Sőt, majdnem mindig együtt voltunk. Amikor külön utakon járt, szinte rosszul éreztem magam.

A Hotel Interkontinentálban egy éjszaka bermuda fürdőköpenybe burkolóva és egy ág félig érett cseresznye-pálinkát szorongatva a kezében — láttam. Az autóbusszal általában egy longobárd főharcos teljes ünnepi felszerelésben száll fel, s bronztűskés buzogányával, mely embertárs szeretettől áthatva ütögette agyon felellenségeit, akik gyilkbőr saruján topogtak.

Ismertem egy embert. Amikor kedve támadt, kopaszra borotváltatta prémgallérját, vagy parókat növesztett és férfi léteire vagy összekente magát különböző sötét tónusú lakkokkal, rúzsokkal és szemfestékekkel, hogy egy sok skalpolást megért apacs törzs-főnök sem tudta volna megál-

lapítani róla, melyik harci ösvényen jár.

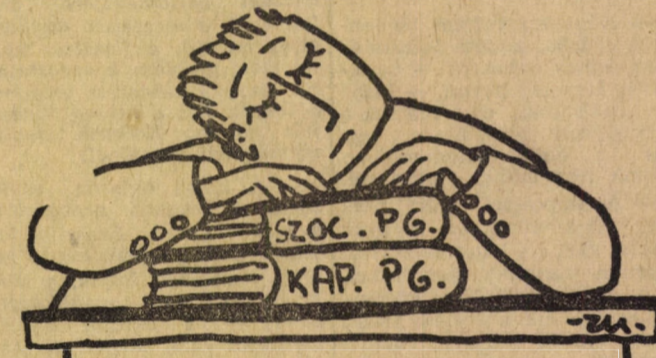
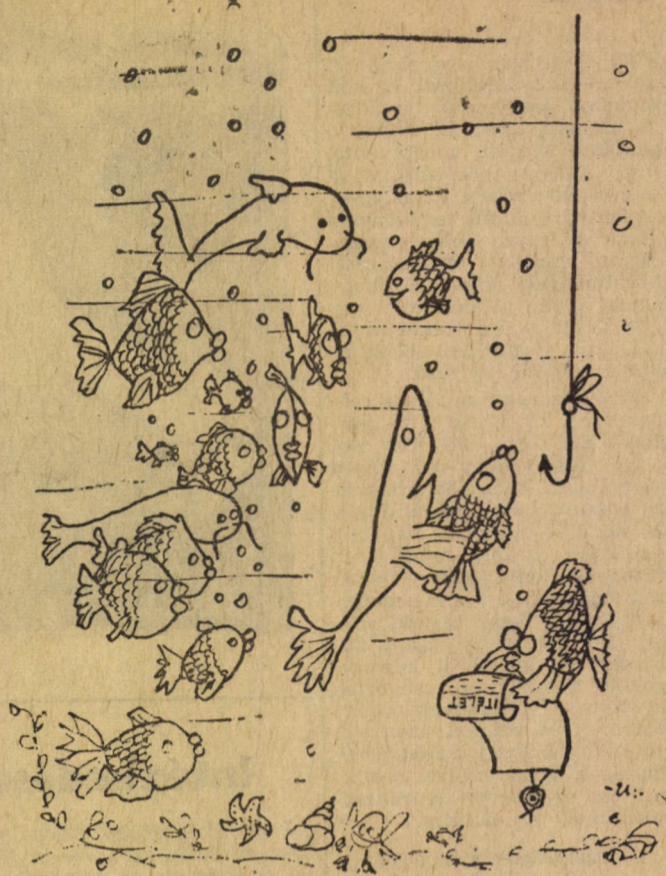
Ismertem egy embert, aki a halat kedve szerint csipőfogóval ette, a teáscsészét főzőkannállal itta, az ismerőseinek rosszkedvében nem köszönt vissza, társaságban ok nélkül elaludt, a vicceselőket felpofozta és a legújabb magyar f...mekeket háromszor is megnézte.

Üdülni akkor ment, amikor télvíz idején beköszöntött a nyár, nevetni akkor nevetett, amikor eszébe jutott valami jó, a feleségével akkor kötött házasságot, amikor egy szabad szombaton nem volt más programja, életét akkor fejezte be, amikor megúsza és levégőt is csak azért vett időnként, mert nem talált ki helyette okosabbat.

Ismertem egy embert, aki én voltam. Sok képzelődéssel és lehetetlen tervvel, amelyet sohasem valósítottam meg.

Hiába jutott eszembe mindenféle rájöttem, hogy még most sem ismertem magamat. Amikor utoljára találkoztunk, egy golyóstoll volt a kezemben és diót törtem vele.

Tormai László

BÉKÉS EGYMÁS MELLETT ÉLÉS...

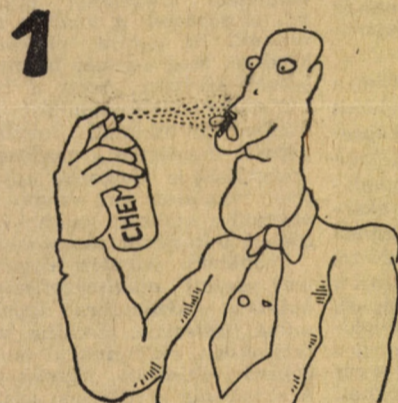
Halász Géza karikatúrája

KÖZGAZDÁSI

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNE
Szerkesztőség: Budapest IX., DIMITROV TÉR 8.
Telefon: 257-207
Kiadó: Hírpiaci Kiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Készült a Szikra Lanyvóműhelyben

— Rozsdát látok, sok-sok rozsdát!

Kiváló minőség

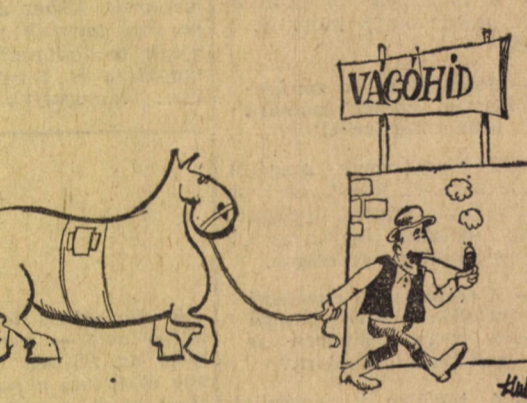
Kiváló minőség

A kontár

A kontár

A kontár

Duhopolszky László rajza

Duhopolszky László rajza

HÍREK

A politikai gazdaságtan tanszék vendége volt dr. Broniszlav Minc és dr. Köves Teofilné. A Moszkvai Közgazdasági és Statisztikai Főiskola pénzügyi és statisztikai karának pg. tanszékvezetője. A neves professzor egyhetes itt-tartózkodása alatt előadást is tartott.

Moszkvában járt dr. Berend T. Iván és dr. Köves Teofilné. A Moszkvai Közgazdasági és Statisztikai Főiskola pénzügyi és statisztikai karának pg. tanszékvezetője. A neves professzor egyhetes itt-tartózkodása alatt előadást is tartott.

— Költő Magdolnát, az I. évfolyam titkárát a KISZ-bizottság december 13-i ülésén kooptálta.

SPORT

Sportolási

lehetőségek a vizsgaidőszakban

Az egyéni vizsgaidőszakban is biztosít a testnevelési tanszék fakultatív sportolási lehetőséget. A megjelölt időpontokban mindenkit szeretettel várunk az egyetemi tornateremben és a Sportuszodában, ahol felügyelő tanárokat is biztosítanak.

Egyetemi tornaterem (1975. január 6-án kezdődő héttől folyamatosan). Hétfő, szerda, péntek 10—12. óráig fiúk részére, kedd, csütörtök 10—12. óráig lányok számára.

Sportuszoda (szintén január 6-tól, találkozás az uszoda előcsarnokában, pontosan 9 órakor) kedd 8 órától, szerda, csütörtök 9 órától.

A Kinizsiben levő lehetőségekről plakáton tájékoztatunk benneteket (zsbongó, ebéd). Használjátok ki ezt a lehetőséget, az egész napos tanulás után kitűnően felfrissít a mozgás.

ÉP TESTBEN — ÉP LELEK
SPORTOLJ — AZ EGÉSZSÉGEDÉRT!
Egyetemi sportfelelős

SZPUTNYIK-rejtvénypályázat

I. FORDULÓ

Lapunk következő számában 3 fordulós keresztrejtvény sorozatot indítunk a decemberben magyar nyelven is megjelenő SZPUTNYIK c. folyóiratról. Hogy olvasóink sikeresen vehessenek részt a pályázaton, röviden bemutatjuk a szovjet digest (tallózó) folyóiratot:

A SZPUTNYIK 7 nyelven jelenik meg, 10 éve közvetíti 89 országba a szovjet sajtó legérdekesebb közleményeit. Tájékoztató a Szovjetunió kül- és belpolitikájáról, gazdasági, tudományos és kulturális életéről.

Magyar nyelven havonta 180 oldalon nyújt színes, képes információkat, a szovjet napilapokból, folyóiratokból.

A SZPUTNYIK minden újságárúsnál kapható, ára 12,— Ft. Az éves előfizetés kedvezményes ára: 120,— Ft.

A rejtvények megfejtői között fordulónként 1000, 500 és 300 forintos vásárlási utalványokat, fél éves előfizetéseket a SZPUTNYIKRA, valamint könyvjutalmakat sorsolunk ki.

Az első forduló megfejtéseit 1975. január 15-ig, a második fordulót február 15-ig, a harmadik fordulú megfejtéseit pedig március 15-ig kérjük megküldeni a SZPUTNYIK szerkesztőségébe: 1073 Budapest, Lenin krt. 9—11.

A borítékra, kérjük írják rá: rejtvénypályázat.
Vegyen részt a SZPUTNYIK rejtvénypályázatán!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
14								15						
16					17			18		19				
20				21			22		23		24		25	
26				27		28	29					30		
31		32				33					34		35	
36					37	38		39						
40				41			42		43				44	NY
				45				46		47			48	
49	50			51				52		53	54			
55		56								57	58			59
60				61		62				63			64	
65					66					67			68	
69						70					72			

VIZSZINTES: 2. A Szovjetunió által felbocsátott mester-séges hold a szovjet tudomány nagy diadala a világűrben. 10. Ilyen lap a decemberben megjelenő Szputnyik c. lap (közhasználatú angol kifejezéssel: digest). 14. Restell. 15. Vonaloz. 16. Muzsika. 17. A rádium vegyjele. 19. ... mortale (halál-ugrás). 20. Olimpiai bajnok japán tornász. 21. A mese fele! 22. A kalcium és a kálium vegyjele. 24. Dunántúli városunk. 26. Azonos római számok. 27. A szabadság. 28. Ennyi országban lehet előfizetni a Szputnyikra. 30. Kisipari Szövetkezet. 31. A mostani idő. 33. Egykor, régen. 35. ÓA. 36. Szigligeti ... 37. Davis Kupa. 39. Helyénvaló, odaillo. 40. Nővény része. 41. A csapat közhasználatú angol neve. 43. A francia kártya egyik színe. 44. Község Komárom megyében. 45. Nylon típusú műanyag szál. 47. Knock out. 48. Prózaí művek alkotója. 49. Amerikai hírszolgálati iroda. 51. Bosszús indulat (névelővel). 53. Koproz. 55. JIL. 60. Hajóépítésre használt fafajta. 62. Kettő, szláv nyelven. 63. Gyarapodik. 64. A fluor, oxigén és a vanádium vegyjele. 65. Farkas. 67. ... Gallen. 68. A Lett SZSZK fővárosa. 69. Kézi löfegverből a löszer kivétele. 71. Édesítő-szer.

FÜGGŐLEGES: 1. Ez a Szputnyik c. lap (zárt betűk: A, S, Z, A, K). 2. Igealak, ragozás is van ilyen. 3. Ritka férfinév. 4. A foszfor és a germánium vegyjele. 5. UY. 6. Tehher, ahogyan Arany János írta. 7. NLA. 8. Fordított kettős betű. 9. KL. 10. Közéges Veszprém megyében. 11. Petőfi köteménye. 12. Mocsaras helyen élő madarak. 13. A színházban használjuk. 18. Szálas takarmányból, számból rakott rakások, asztagok. 21. Ilyen időközben jelenik meg a Szputnyik című lap. 22. A nők a hajukban is viselik. 23. Macskóra emlékeztető erszényes emlősök. 25. Ennyi oldal jelenik meg a Szputnyik. 27. Kicsinyítő. 29. Utóvizsga, röv. 32. A mélybe. 34. ... mars! 38. Kockázatos vállalkozás. 41. TAA. 42. Folyó Jugoszláviában. 44. Az orvostudomány egyik ága. 46. Anyós. 48. Szintén. 50. Francia férfinév. 52. ... Shaw. 54. Földmunkát végez. 56. Rétoromán. 57. Férfi-név. 58. A szebbik nem. 61. Kiss Me... (musical). 64. Csonthó. 66. A függ. 10. sz. sor fordítottja. 67. Szolmizációs hang. 68. Szójárulék. 70. Szintén ne. 71. SV. 72. Kiejtett betű.

Beküldendő a vizsz. 2., 10., 28., függ. 1., 21. és 25. sz. sorok megfejtése.